

Minister Rozwoju Regionalnego

Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013

(Narodowy Plan Rozwoju 2004-2006)

Wytyczne w zakresie postępowania w sprawie

oceny oddziaływania na środowisko

dla przedsięwzięć współfinansowanych

z krajowych i regionalnych programów operacyjnych

Warszawa, marzec 2007r.

SPIS TREŚCI

A. Podstawa prawna i zakres regulacji	3
B. Źródła prawa.....	3
C. Procedura screening'u	6
D. Procedura OOŚ	7
E. „Dzielenie” projektów	13
F. Postępowanie transgraniczne.....	15
G. Realizacja przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na gatunki lub siedliska chronione w ramach sieci obszarów NATURA 2000.....	16
H. Dokumentowanie postępowania OOŚ na potrzeby wniosku o dofinansowanie.....	19
Załącznik Ia - formularz do wniosku o dofinansowanie w zakresie OOŚ.....	23
Załącznik Ib – zaświadczenie organu odpowiedzialnego za monitorowanie obszarów Natura 2000	26
Załącznik II - instrukcja wypełniania formularza do wniosku o dofinansowanie w zakresie OOŚ	27
Załącznik III - lista sprawdzająca poprawność wypełnienia formularza do wniosku o dofinansowanie w zakresie OOŚ.....	34

A. Podstawa prawna i zakres regulacji

1. Wytyczne zostały wydane na podstawie delegacji zawartej w art. 35 ust. 3 pkt 11 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju¹. Niniejsze wytyczne zastępują Wytyczne MGiP z dnia 23 sierpnia 2005 r. odnośnie postępowania w zakresie oceny oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięć współfinansowanych z Funduszu Spójności.
2. Zgodnie z art. 9 ust. 5 rozporządzenia Rady z dnia 11 lipca 2006 r. nr 1083/2006 ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1260/1999² projekty finansowane z funduszy muszą być zgodne z postanowieniami Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską i aktami przyjętymi na jego podstawie (a więc także z regulacjami dotyczącymi polityki środowiskowej WE).
3. Celem Wytycznych jest:
 - 1) pomoc dla beneficjentów w zakresie szczegółowych kwestii związanych z prowadzeniem postępowania w zakresie oceny oddziaływania na środowisko (OOS) dla projektów współfinansowanych ze środków publicznych;
 - 2) wyeliminowanie ewentualnych błędów, które mogą powstać w procedurze OOS wynikających z niewłaściwego stosowania prawa przez beneficjentów lub organy ochrony środowiska, stwarzających zagrożenie dla terminowej realizacji projektów lub niebezpieczeństwo uznania środków wydatkowanych na realizację projektu za niekwalifikowane ze względów środowiskowych.
4. Ochrona środowiska odgrywa coraz większą rolę wśród polityk Wspólnot Europejskich i Komisja Europejska przywiązuje ogromną wagę do prawidłowego przeprowadzenia postępowania OOS dla projektów współfinansowanych z instrumentów polityki strukturalnej. Beneficjenci powinni zwrócić szczególną uwagę na prawidłowe wypełnienie wymogów związanych z postępowaniem w sprawie oceny oddziaływania na środowisko. Jeżeli nie zostanie wykazane, że postępowanie OOS zostało przeprowadzone zgodnie z wymogami prawa wspólnotowego, może to skutkować:
 - a) odrzuceniem przez KE dużego projektu w rozumieniu art. 39 rozporządzenia nr 1083/2006,
 - b) odmową przyznania dofinansowania dla danego projektu albo
 - c) wstrzymaniem finansowania projektu i obowiązkiem zwrotu środków.

B. Źródła prawa

5. Zgodnie z prawem wspólnotowym oraz krajowym, postępowanie OOS stanowi istotny element procesu inwestycyjnego. W kontekście inwestycji współfinansowanych ze środków publicznych, kwestie te regulują następujące akty prawa wspólnotowego i krajowego:
 - 1) dyrektywa Rady z dnia 27 czerwca 1985 r. nr 85/337/EWG w sprawie oceny wpływu wywieranego przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko³ (dalej: Dyrektywa OOS),

¹ Dz. U. Nr 227, poz. 1658,

² Dz. U. L 210 z 31.7.2006,

³ Dz. Urz. WE L 175 z 5.7.1985 z późn. zm.,

- 2) dyrektywa Rady z dnia 21 maja 1992 r. nr 92/43/EWG w sprawie ochrony naturalnych siedlisk oraz dzikich zwierząt i roślin⁴ (dalej: Dyrektywa Siedliskowa),
- 3) dyrektywa Rady z dnia 2 kwietnia 1979 r. nr 79/409/EWG w sprawie ochrony dzikich ptaków⁵ (dalej: Dyrektywa Ptasia),
- 4) ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska⁶ (dalej: UPoś),
- 5) ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody⁷ (dalej: UoP),
- 6) ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym,⁸
- 7) ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane,⁹
- 8) ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne,¹⁰
- 9) ustawa z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych,¹¹
- 10) ustawa z dnia 27 października 1994 r. o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym,¹²
- 11) ustawa z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych¹³ (dalej: Spec-Ustawa),
- 12) ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego¹⁴ (dalej: Kpa),
- 13) rozporządzenie Rady Ministrów dnia 9 listopada 2004 r. w sprawie rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu oddziaływania na środowisko¹⁵ (dalej: Rozporządzenie OOŚ) zmienione rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 maja 2005 r.¹⁶

Wytyczne uwzględniają stan prawny po wejściu w życie ustawy z dnia 24 lutego 2006 r. o zmianie ustawy - Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw, która weszła w życie w dniu 29 czerwca 2006 r.¹⁷

Zgodność przedsięwzięcia z wymogami prawa wspólnotowego w zakresie OOŚ

6. W związku z finansowaniem przedsięwzięć ze środków pochodzących z budżetu UE i uprawnieniami kontrolnymi Komisji Europejskiej w zakresie realizacji projektów należy zapewnić, że zostały uwzględnione wszystkie elementy OOŚ wymagane przez Dyrektywę OOŚ, Dyrektywę Siedliskową i Dyrektywę Ptasią:
 - 1) czy została przeprowadzona procedura tzw. „screeningu” (zob. pkt C) przez odpowiednie organy,
 - 2) czy treść raportu OOŚ odpowiada wymogom określonym w art. 5 ust. 3 Dyrektywy OOŚ, o ile raport OOŚ był wymagany,

⁴ Dz. Urz. WE L 206 z 22.7.1992 z późn. zm.,

⁵ Dz. Urz. WE L 103 z 25.4.1979 z późn. zm.,

⁶ Tekst jedn. Dz. U. z 2006 r. Nr 129, poz. 902 z późn. zm.

⁷ Dz. U. Nr 92, poz. 880 z późn. zm.

⁸ Dz. U. Nr 80, poz. 717 z późn. zm.,

⁹ Tekst jedn. Dz. U. z 2006 r. Nr 156, poz. 1118 z późn. zm.,

¹⁰ Tekst jedn. Dz. U. z 2005 r. Nr 239, poz. 2019 z późn. zm.,

¹¹ Tekst jedn. Dz. U. z 2004 r. Nr 204, poz. 2086 z późn. zm.,

¹² Tekst jedn. Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2571 z późn. zm.,

¹³ Dz. U. Nr 80, poz. 721 z późn. zm.,

¹⁴ Tekst jedn. Dz. U. z 2000 r., Nr 98, poz. 1071 z późn. zm.

¹⁵ Dz. U. Nr 257, poz. 2573,

¹⁶ Dz. U. Nr 92, poz. 769, weszło w życie w dniu 8 czerwca 2005 r.,

¹⁷ Dz. U. Nr 50, poz. 360,

- 3) czy planowane przedsięwzięcie zostało skonsultowane z właściwymi organami ochrony środowiska – art. 6 ust. 1 Dyrektywy OOS,
- 4) czy konsultacje ze społeczeństwem zostały przeprowadzone zgodnie z art. 6 ust. 2-6 Dyrektywy OOS, o ile były one wymagane,
- 5) czy przeprowadzono postępowanie OOS w kontekście transgranicznym, o ile było ono wymagane – art. 7 Dyrektywy OOS,
- 6) wskazanie przez organ wydający decyzję w sprawie przedsięwzięcia, w jaki sposób uwagi i informacje, o których mowa w ppkt 3 i 4 zgromadzone w toku postępowania zostały uwzględnione przy wydawaniu tej decyzji, bądź informacja o braku uwag lub wniosków – art. 8 i 9 Dyrektywy OOS,
- 7) wskazanie, czy przedsięwzięcie może oddziaływać znacząco na gatunki i siedliska chronione w ramach Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000 i czy w związku z możliwością znaczącego oddziaływania zostało przeprowadzone stosowne postępowanie zgodnie z art. 6 ust. 3 Dyrektywy Siedliskowej.

Podział przedsięwzięć do sporządzenia raportu OOS

7. Zgodnie z art. 4 ust. 1 Dyrektywy OOS, dla przedsięwzięć określonych w jej Aneksie I przeprowadzenie postępowania OOS jest obligatoryjne. Odpowiednikiem przedmiotowego przepisu w prawie polskim jest art. 51 ust. 1 pkt 1 UPoś. Szczegółowa lista przedsięwzięć podlegających z mocy prawa obowiązkowi sporządzenia raportu została określona w §2 Rozporządzenia OOS. Są to tzw. **przedsięwzięcia z grupy I**.
8. Zgodnie z art. 4 ust. 2 Dyrektywy OOS, w stosunku do przedsięwzięć określonych w jej Aneksie II, należy dokonać indywidualnej oceny, czy należy przeprowadzić postępowanie OOS. Polskie przepisy ustanawiają w tym zakresie surowsze wymogi od wspólnotowych i zgodnie z nimi postępowanie OOS jest przeprowadzane dla każdego przedsięwzięcia z tej grupy. Zgodnie z art. 51 ust. 1 pkt 2 UPoś przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko mogą, choć nie muszą, wymagać sporządzenia raportu OOS. Właściwy organ administracji, w procesie tzw. „*screeningu*” powinien, na podstawie informacji o planowanym przedsięwzięciu dołączonych do wniosku, których zakres określa art. 49 ust. 3 UPoś, oraz po zasięgnięciu opinii właściwego organu ochrony środowiska i organu inspekcji sanitarnej dokonać oceny, w oparciu o kryteria określone w §5 (z uwzględnieniem §4) Rozporządzenia OOS i w razie konieczności stwierdzić, w drodze postanowienia, na które przysługuje zażalenie, obowiązek sporządzenia raportu OOS wraz z określeniem jego zakresu (tzw. „*scoping*”) (art. 51 ust. 2 UPoś). Są to tzw. **przedsięwzięcia z grupy II**.
9. Postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko przeprowadza się również dla **III grupy przedsięwzięć**, do których zaliczone są inwestycje mogące znacząco oddziaływać na obszary Natura 2000, nie będące przedsięwzięciami mogącymi znacząco oddziaływać na środowisko wymienionymi w Rozporządzeniu OOS (art. 46 ust 1 pkt 2 UPoś), a wymagającymi uzyskania jednej z decyzji określonych w art. 46 ust. 4 UPoś lub dokonania zgłoszenia, o którym mowa w art. 46 ust. 4a UPoś.
10. Zakres raportu OOS, który beneficjenci muszą (przedsięwzięcia z grupy I) bądź mogą (przedsięwzięcia z grupy II) przedstawić organowi, został określony w art. 52 UPoś, który transponuje do ustawodawstwa polskiego wymagania określone w art. 5 ust. 3 oraz Aneksie IV Dyrektywy OOS.

Zagrożenia wynikające z nieprawidłowego przeprowadzenia postępowania OOŚ

11. Prawidłowe i rzetelne przygotowanie raportu OOŚ (o ile jest on wymagany), a następnie prawidłowe przeprowadzenie postępowania OOŚ przez organ ma na celu zminimalizowanie zagrożeń w realizacji projektu wynikających z możliwości:
 - 1) zaskarżenia decyzji przez strony postępowania,
 - 2) niedoszacowania kosztów, które beneficjent będzie musiał ponieść w związku z wdrażaniem rozwiązań minimalizujących lub kompensujących oddziaływanie projektu na środowisko,
 - 3) zakwestionowania wyników postępowania OOŚ przez właściwe instytucje krajowe lub Komisję Europejską i w konsekwencji odmowa przyznania dofinansowania lub wstrzymanie finansowania projektu lub obowiązek zwrotu środków.
12. W celu zminimalizowania powyższych ryzyk wskazanych w pkt 11 Wytycznych, zaleca się beneficjentom:
 - 1) rzetelne przygotowanie danych wstępnych o planowanym przedsięwzięciu, zgodnie z art. 49 ust. 3 UPOś, które są składane razem z wnioskiem o wydanie decyzji, dla przedsięwzięć, dla których sporządzenie raportu OOŚ jest fakultatywne (przedsięwzięcia z grupy II),
 - 2) dla przedsięwzięć, dla których sporządzenie raportu OOŚ jest obligatoryjne (przedsięwzięcia z grupy I), występowanie, w miarę potrzeby, z zapytaniem o zakres raportu w trybie art. 49 ust. 1 UPOś w szczególności tam, gdzie realizacja przedsięwzięcia może wiązać się ze znaczącym oddziaływaniem na obszary Natura 2000 (uwaga: w przypadku możliwości wystąpienia oddziaływania transgranicznego wniesienie takiego zapytania jest obligatoryjne),
 - 3) w przypadku gdy raport OOŚ jest wymagany, sporządzenie go w sposób wyczerpujący, w oparciu o rzetelne dane, zgodnie ze wszystkimi wymogami prawa krajowego i wspólnotowego oraz wytycznymi i innymi dokumentami opracowanymi przez właściwe instytucje krajowe,
 - 4) wykorzystywanie wszelkich uprawnień strony jakie przysługują im na podstawie UPOś oraz Kpa. Na podstawie art. 9 Kpa, organy administracji publicznej są zobowiązane do należytego i wyczerpującego informowania stron o okolicznościach faktycznych i prawnych, które mogą mieć wpływ na ustalenie ich praw i obowiązków będących przedmiotem postępowania administracyjnego.

C. Procedura screening'u

13. Kwalifikowanie przedsięwzięć do sporządzania raportu OOŚ, tzw. „*screening*” jest etapem postępowania OOŚ, w którym organ dokonuje oceny, czy w stosunku do danego przedsięwzięcia mogącego znacząco oddziaływać na środowisko należącego do **grupy II** wymagane jest sporządzenie raportu OOŚ. Organ ochrony środowiska stwierdza obowiązek sporządzenia raportu OOŚ lub brak takiego obowiązku w formie postanowienia.
14. Zgodnie z art. 4 ust. 3 Dyrektywy OOŚ należy indywidualnie i każdorazowo dla każdego przedsięwzięcia, dla którego sporządzenie raportu OOŚ jest fakultatywne, przesądzić obowiązek jego sporządzenia, uwzględniając kryteria opisane w Aneksie III Dyrektywy OOŚ (specyfikę lokalizacji, skalę inwestycji oraz wielkość jej oddziaływań). Wskazane kryteria odpowiadają uwarunkowaniom określonym w §5 Rozporządzenia OOŚ.

D. Procedura OOŚ

Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach

15. Zgodnie z art. 46 ust. 1 UPoś, realizacja planowanego przedsięwzięcia mogącego znacząco oddziaływać na środowisko (wymienionego w Rozporządzeniu OOŚ) lub inwestycji mogącej znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000, nie będącej przedsięwzięciem mogąącym znacząco oddziaływać na środowisko, jest dopuszczalna wyłącznie po uzyskaniu decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia, zwanej dalej „**decyzją o środowiskowych uwarunkowaniach**”. Wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach wymaga przeprowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko, które dla tego samego przedsięwzięcia przeprowadza się jednokrotnie.
16. Przyjęta w polskim prawie konstrukcja w zakresie postępowania OOŚ umożliwia inwestorom przeprowadzenie postępowania OOŚ na dogodnym dla nich etapie realizacji przedsięwzięcia, jednakże w każdym razie przed uzyskaniem jednej z decyzji bądź dokonaniem zgłoszenia wskazanych w pkt 17 Wytocznych.
17. Beneficjenci będą zobowiązani do uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach przed uzyskaniem decyzji:
- 1) o pozwoleniu na budowę, o zatwierdzeniu projektu budowlanego oraz o pozwoleniu na wzniesienie robót budowlanych,
 - 2) koncesji na poszukiwanie lub rozpoznawanie złóż kopalin, na wydobywanie kopalin ze złóż, na bezzbiornikowe magazynowanie substancji oraz składowanie odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych
 - 3) pozwolenia wodnoprawnego na wykonanie urządzeń wodnych,
 - 4) decyzji ustalającej warunki prowadzenia robót polegających na regulacji wód oraz budowie wałów przeciwpowodziowych, a także robót melioracyjnych, odwodnień budowlanych oraz innych robót ziemnych zmieniających stosunki wodne na terenach o szczególnych wartościach przyrodniczych,
 - 5) ustaleniu lokalizacji autostrady,
 - 6) ustaleniu lokalizacji drogi krajowej,
- a także przed
- 7) dokonaniem zgłoszenia na prowadzenie robót budowlanych lub zmianę sposobu użytkowania, jeśli zgłoszenie dotyczy przedsięwzięcia mogącego znacząco oddziaływać na środowisko lub inwestycji mogącej oddziaływać na obszar Natura 2000 (art. 46 ust 4a UPoś).
18. Decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach należy dołączyć do wniosku o wydanie ww. decyzji lub zgłoszenia. Jednocześnie należy wskazać, że decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach jest ważna przez **dwa lata** – w tym terminie powinien zostać złożony wniosek o wydanie decyzji wymienionych w ppkt 1-5 powyżej lub zgłoszenie, o którym mowa w ppkt 6. Jeśli realizacja planowanego przedsięwzięcia mogącego znacząco oddziaływać na środowisko przebiega etapowo oraz nie zmieniły się warunki określone w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach – termin ten może zostać **wydłużony o dwa lata**.
- Wskazane powyżej wymagania oraz termin obowiązywania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach odnoszą się również do ww. zgłoszenia prowadzenia robót budowlanych lub zmiany sposobu użytkowania.

Udział społeczeństwa

19. Przepisy UPoś przewidują następujące formy udziału społeczeństwa w postępowaniu w sprawie ochrony środowiska:

- 1) w ramach konsultacji społecznych – każdy, bez względu na swoje cele i miejsce działania, ma prawo składania uwag i wniosków w postępowaniu prowadzonym z udziałem społeczeństwa (art. 31 UPOś);
- 2) na prawach strony – na podstawie art. 33 UPOś, który stanowi, że w postępowaniu w sprawie OOS na prawach strony mogą wziąć udział jedynie te organizacje ekologiczne, które złożyły uwagi lub wnioski w ramach konsultacji społecznych oraz które uzasadnią to miejscem swojego działania.

Uzasadnienie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach

20. Zgodnie z wymogami Dyrektywy OOS, należy przywiązywać dużą wagę do uzasadnienia motywów danego rozstrzygnięcia i odniesienia się przez organ do wszelkich aspektów zgromadzonego w sprawie materiału. Z tego względu, zaleca się beneficjentom zwracanie szczególnej uwagi na przebieg postępowania administracyjnego i domaganie się, aby w uzasadnieniu podjętej decyzji było zawarte odniesienie do **wszystkich** uwag i wniosków zgłoszonych w związku z udziałem społeczeństwa, a także ustosunkowanie się do **wszystkich** stanowisk organów zaangażowanych w postępowaniu. Sytuacja, w której organy opiniujące konieczność sporządzenia raportu OOS zajmują sprzeczne stanowiska, natomiast organ wydający postanowienie nie odnosi się do tego faktu w uzasadnieniu, lub gdy brakuje w uzasadnieniu do decyzji informacji o sposobie wykorzystania uwag i wniosków, stanowi naruszenie przepisów postępowania administracyjnego. Powoduje to niebezpieczeństwo zakwestionowania wyników postępowania OOS przez inne strony, właściwe instytucje krajowe lub Komisję Europejską i w związku z tym zagrożenia dla realizacji projektu.
21. W związku z powyższym, zaleca się beneficjentom, aby w celu realizacji przez organy ochrony środowiska wskazanych obowiązków, powoływali się na następujące przepisy prawa:
 - 1) art. 107 § 3 Kpa stanowiący, iż uzasadnienie faktyczne decyzji powinno w szczególności zawierać wskazanie faktów, które organ uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł, oraz przyczyn, z powodu których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej natomiast uzasadnienie prawne – wyjaśnienie podstawy prawnej decyzji, z przytoczeniem przepisów prawa;
 - 2) art. 56 ust. 7 i 8 UPOś, zgodnie z którymi uzasadnienie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, niezależnie od wymagań wynikających z przepisów Kpa, powinno zawierać informacje o sposobie wykorzystania uwag i wniosków zgłoszonych w związku z udziałem społeczeństwa oraz informacje dotyczące konieczności wykonania analizy porealizacyjnej.

Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach a inne decyzje wydawane w procesie inwestycyjnym

22. Zgodnie z art. 56 ust. 9 UPOś, decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach wiąże organ wydający decyzje wskazane w pkt 17 Wytucznych. W obecnym stanie prawnym nie ma konieczności uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach przed decyzją ustalającą warunki zabudowy lub decyzją ustalającą lokalizację inwestycji celu publicznego. Jednakże biorąc pod uwagę, że zarówno decyzja o warunkach zabudowy, lokalizacyjna, jak i decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach wiąże organ wydający pozwolenie na budowę, obie decyzje nie mogą być ze sobą sprzeczne. Z jednej strony, biorąc pod uwagę fakt, że w ramach postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko organ przeprowadza analizę wariantów przedsięwzięcia, wydaje się, że jego lokalizacja (warunki zabudowy) nie może być przesądzona. Z drugiej strony, biorąc pod uwagę, że

decyzja o warunkach zabudowy zastępuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, a decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach musi być zgodna z planem, przeprowadzenie postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko powinno mieć miejsce po ustaleniu warunków zabudowy. Nie ma przeszkód prawnych, by wydanie obu decyzji było procedowane równocześnie. Niezależnie od relacji obu ww. decyzji, z przepisów UPoś wynika, że decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach musi być dołączana do wniosku o wydanie pozwolenia na budowę.

23. Zgodnie z art. 56 ust. 2 pkt 3 UPoś decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach powinna zawierać wymagania dotyczące ochrony środowiska, konieczne do uwzględnienia w projekcie budowlanym. Ustalenia te nie mogą być oderwane od dokumentacji sporządzanej na etapie pozwolenia na budowę – w tym zakresie powinny zawierać szczegółowe rozwiązania techniczne ograniczające oddziaływanie na środowisko.

Przepisy przejściowe

24. Zgodnie z art. 19 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 18 maja 2005 r. o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw¹⁸, do postępowań w sprawie oceny oddziaływania na środowisko

- 1) wszczętych, a niezakończonych decyzją ostateczną przed dniem wejścia w życie ww. ustawy, a także
- 2) dla dróg krajowych, dla których przed dniem wejścia w życie ww. ustawy zostały wydane decyzje o ustaleniu lokalizacji drogi, a nie zostały wydane decyzje o pozwoleniu na budowę

przepisy dotychczasowe stosuje się na wniosek uprawnionego podmiotu.

25. Z powyższego wynika, że jeżeli beneficjent złożył wniosek o wydanie decyzji o pozwoleniu na budowę przed 28 lipca 2005 r. (oraz wniosek o stosowanie dotychczasowych przepisów najwcześniej w dniu 28 lipca 2005 r.) nie będzie musiał uzyskiwać decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (pod warunkiem, że postępowanie OOS spełnia wymogi prawa wspólnotowego.

26. W tym kontekście należy wskazać, że możliwa jest sytuacja, w której beneficjenci posiadający decyzje lokalizacyjne wydane na podstawie przepisów sprzed nowelizacji z dnia 18 maja 2005 r., przed wydaniem których zostało przeprowadzone postępowanie OOS wypełniające warunki określone Dyrektywą OOS, będą w stanie wykazać, że wymogi wspólnotowe w zakresie oceny oddziaływania na środowisko zostały uwzględnione na tym etapie. Jednak niezależnie od tego i tak będą musieli uzyskać decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach przed złożeniem wniosku o wydanie decyzji o pozwoleniu na budowę.

Organy właściwe

27. Zgodnie z art. 46a ust. 7 UPoś organem właściwym do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach jest:

- 1) **wojewoda** – dla przedsięwzięć, należących do **grupy I**, m. in. takich jak:
 - a) drogi,
 - b) linie kolejowe,
 - c) instalacji do przesyłu ropy naftowej, produktów naftowych, substancji chemicznych lub gazu,
 - d) sztuczne zbiorniki wodne.

¹⁸ Dz. U. Nr 113, poz. 954,

oraz przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko realizowanych na:

- e) terenach zamkniętych (także w części),
- f) obszarach morskich.

Dla przedsięwzięć liniowych (m.in. dróg i linii kolejowych) decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach wydaje się dla całego przedsięwzięcia realizowanego w granicach jednego województwa (art. 46 ust. 1a UPoś).

2) wójt, burmistrz, prezydent miasta – dla pozostałych przedsięwzięć.

Jeżeli przedsięwzięcie wykracza poza obszar jednej gminy, decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach wydaje organ, na którego obszarze właściwości znajduje się największa część terenu, na którym ma być realizowane to przedsięwzięcie – w porozumieniu z pozostałymi zainteresowanymi organami.

Postępowanie w przedmiocie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach

28. Postępowanie administracyjne w przedmiocie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach wszczyna się **na wniosek** podmiotu podejmującego się realizacji przedsięwzięcia (beneficjenta). Do wniosku należy dołączyć:

- 1) poświadczoną przez właściwy organ **kopię mapy ewidencyjnej** z zaznaczonym przebiegiem granic terenu, którego dotyczy wniosek, oraz obejmującej obszar, na który będzie oddziaływać przedsięwzięcie,
- 2) dla projektów z **tzw. grupy I**:

Raport OOŚ

Zapytanie o zakres raportu

Przed złożeniem wniosku o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zaleca się beneficjentom występowanie, w razie potrzeby, do organu właściwego do wydania decyzji z **zapytaniem o określenie zakresu raportu** w trybie art. 49 ust. 1 UPoś, w szczególności w przypadku możliwości znaczącego oddziaływania przedsięwzięcia na obszary Natura 2000.

Zgodnie z art. 49 ust. 1a wystąpienie z zapytaniem dla przedsięwzięć grupy I jest obligatoryjne jeżeli przedsięwzięcie może transgranicznie oddziaływać na środowisko.

Do zapytania należy dołączyć informacje o planowanym przedsięwzięciu, zawierające w szczególności dane wskazane w art. 49 ust. 3 UPoś, tj. dotyczące:

- a) rodzaju, skali i usytuowaniu przedsięwzięcia,
- b) powierzchni zajmowanej nieruchomości, a także obiektu budowlanego oraz dotychczasowego sposobu ich wykorzystania i pokrycia szatą roślinną,
- c) rodzaju technologii,
- d) ewentualnych wariantach przedsięwzięcia,
- e) przewidywanej ilości wykorzystywanej wody i innych wykorzystywanych surowców, materiałów, paliw oraz energii,
- f) rozwiązań chroniących środowisko,
- g) rodzajów i przewidywanej ilości wprowadzanych do środowiska substancji lub energii przy zastosowaniu rozwiązań chroniących środowisko,
- h) możliwego transgranicznego oddziaływaniu na środowisko,

- i) obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody znajdujących się w zasięgu znaczącego oddziaływania na środowisko.

W razie wystąpienia z zapytaniem o zakres raportu, właściwy organ wydaje **postanowienie ustalające zakres raportu**. Na postanowienie przysługuje stronom zażalenie. Postanowienie wydaje po zasięgnięciu opinii:

- a) **wojewody** oraz **państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego**,
- b) w przypadku dróg oraz linii kolejowych - **ministra właściwego do spraw środowiska** oraz **państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego**.

W przypadku przedsięwzięć realizowanych na obszarach morskich postanowienie ustalające zakres raportu jest uzgadniane z dyrektorem urzędu morskiego.

3) dla projektów z **tzw. grupy II i III**:

Informacje określone w art. 49 ust. 3 UPoś (jak w pkt 2 lit. a)-i) powyżej) są dla organu właściwego do wydania decyzji podstawą do wydania (w procesie *screeningu*) **postanowienia**:

- a) stwierdzającego obowiązek sporządzenia raportu i określającego jego zakres lub
- b) stwierdzającego brak obowiązku sporządzenia raportu.

Na ww. postanowienia przysługuje stronom zażalenie.

Przed wydaniem jednego z ww. postanowień dla projektów z grupy II organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach jest zobowiązany uzyskać **opinie**:

- a) **starosty**
- b) **państwowego powiatowego inspektora sanitarnego**
- c) **dyrektora urzędu morskiego** w przypadku przedsięwzięć realizowanych na obszarach morskich.

Jeżeli realizacja projektu z grupy II może znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000 organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zamiast opinii starosty jest zobowiązany uzyskać opinie **wojewody**.

Przed wydaniem jednego z ww. postanowień dla projektów z grupy III organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach jest zobowiązany uzyskać **opinie**:

- a) **wojewody**
- b) **dyrektora urzędu morskiego** w przypadku przedsięwzięć realizowanych na obszarach morskich.

Wymienione opinie powinny być sporządzone w formie postanowienia, na które nie przysługuje zażalenie.

4) w przypadku:

- a) dróg,
 - b) linii kolejowych,
 - c) sztucznych zbiorników wodnych,
- z tzw. grupy I oraz przedsięwzięć:
- d) realizowanych na terenach zamkniętych,
 - e) realizowanych na terenach morskich

- **wypis i wyrys z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego**, jeżeli plan ten został uchwalony.

Uzgodnienia z organami ochrony środowiska

29. Zgodnie z art. 48 ust. 2 UPoś organ wydaje decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach po uzgodnieniu z właściwymi organami prowadzonym w trybie art. 106 Kpa. Organami uzgadniającymi wydanie decyzji są:

1) dla przedsięwzięć z tzw. **I grupy**

- a) **wojewoda** oraz
- b) **państwowy wojewódzki inspektor sanitarny,**

2) dla przedsięwzięć z tzw. **II grupy**

- a) **starosta** oraz
- b) **państwowy powiatowy inspektor sanitarny,**

3) dla przedsięwzięć **drogowych i kolejowych należących do tzw. I grupy**

- a) **minister właściwy do spraw środowiska** oraz
- b) **państwowy wojewódzki inspektor sanitarny.**

4) dla przedsięwzięć, które mogą znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000 i nie są bezpośrednio związane z ochroną tego obszaru lub nie wynikają z tej ochrony:

a) będących przedsięwzięciami z I lub II grupy

- **wojewoda**, a na obszarach morskich z **dyrektor urzędu morskiego**, oraz
- odpowiednio – **państwowy wojewódzki inspektor sanitarny** (I grupa) lub **państwowy powiatowy inspektor sanitarny** (II grupa),

b) będących przedsięwzięciami należącymi do tzw. **III grupy** (art. 51 ust. 1 pkt 3 UPoś)

- **wojewoda**, a na obszarach morskich - **dyrektor urzędu morskiego.**

5) w przypadku przedsięwzięć realizowanych na obszarach morskich decyzja środowiskowych uwarunkowaniach jest uzgadniana z **dyrektorem urzędu morskiego.**

30. Wydanie decyzji bez uzyskania wymaganych prawem stanowisk innych organów jest przesłanką do:

- 1) wniesienia odwołania od decyzji przez strony postępowania,
- 2) stwierdzenia nieważności decyzji na podstawie 156 §1 pkt 7 Kpa w związku z art. 11 UPoś. Postępowania w sprawie stwierdzenia nieważności wszczyna się z urzędu lub na żądanie strony.

Projekty nie wymagające uzyskania decyzji (podlegające zgłoszeniu)

31. Zgodnie z art. 29 ust. 2 pkt. 12 ustawy Prawo budowlane, pozwolenia na budowę nie wymaga wykonywanie robót budowlanych polegających m.in. na: „*przebudowie i remoncie dróg, torów i urządzeń kolejowych*”. W takim przypadku prowadzenie robót budowlanych jest możliwe na podstawie zgłoszenia właściwemu organowi (art. 30 ust. 1 ustawy Prawo budowlane).

32. Zgodnie z art. 46 ust. 4a UPoś wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach następuje także przed dokonaniem – dla przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (z I lub II grupy) oraz dla innych inwestycji, jeżeli mogą one znacząco oddziaływać na obszary Natura 2000 (z III grupy) - zgłoszenia wykonywania robót budowlanych oraz zgłoszenia zmiany sposobu użytkowania obiektu budowlanego lub jego części.

E. „Dzielenie” projektów

33. Zgodnie z Dyrektywą OOS i wynikającymi z jej uregulowań wymaganiami prawa krajowego prawidłowo przeprowadzone postępowanie OOS powinno wykazać **całościowy wpływ przedsięwzięcia inwestycyjnego na środowisko**. W przypadku przedsięwzięć powiązanych technologicznie niedopuszczalne jest zatem „dzielenie” ich na części i sporządzanie cząstkowych raportów OOS dla poszczególnych elementów przedsięwzięcia, które znajdują się na obszarze właściwości jednego organu administracji właściwego do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.
34. W kontekście pkt 33 Wytycznych należy wskazać na postanowienia następujących przepisów prawa polskiego:
- 1) art. 46 ust. 2a UPOś - *„Przedsięwzięcia powiązane technologicznie kwalifikuje się jako jedno przedsięwzięcie, także jeżeli są one realizowane przez różne podmioty”*; oraz
 - 2) Art. 32 ust. 1 ustawy Prawo budowlane - *„Pozwolenie na budowę lub rozbiórkę obiektu budowlanego może być wydane po uprzednim:
2) uzyskaniu przez inwestora, wymaganych przepisami szczególnymi, pozwoleń, uzgodnień lub opinii innych organów.”*
 - 3) Art. 33 ust. 1 ustawy Prawo budowlane - *„Pozwolenie na budowę dotyczy całego zamierzenia budowlanego. W przypadku zamierzenia budowlanego obejmującego więcej niż jeden obiekt, pozwolenie na budowę może, na wniosek inwestora, dotyczyć wybranych obiektów lub zespołu obiektów, mogących samodzielnie funkcjonować zgodnie z przeznaczeniem. Jeżeli pozwolenie na budowę dotyczy wybranych obiektów lub zespołu obiektów, inwestor jest obowiązany przedstawić projekt zagospodarowania działki lub terenu, o którym mowa w art. 34 ust. 3 pkt 1, dla całego zamierzenia budowlanego.”*
 - 4) §4 Rozporządzenia OOS - *„Parametry tego samego rodzaju, charakteryzujące skalę przedsięwzięcia i odnoszące się do przedsięwzięć tego samego rodzaju położonych na terenie jednego zakładu lub obiektu, istniejących i planowanych, sumuje się”*.
35. Ze względu na skalę projektów infrastrukturalnych, w przeważającej większości przypadków, beneficjent będzie zobowiązany uzyskać więcej niż jedną decyzję o pozwoleniu na budowę dla poszczególnych elementów projektu ubiegającego się o dofinansowanie. Taki przypadek może wystąpić jeśli:
- 1) wydanie decyzji leży w gestii kilku organów administracji ze względu na ich właściwość miejscową lub/i
 - 2) w przypadku zamierzenia budowlanego obejmującego więcej niż jeden obiekt, pozwolenie na budowę dotyczy wybranych obiektów lub zespołu obiektów, mogących samodzielnie funkcjonować zgodnie z przeznaczeniem.
36. Na podstawie przepisów wskazanych w pkt 34 Wytycznych należy przyjąć, iż niektóre działania (elementy) realizowane w ramach danego projektu (zamierzenia budowlanego) współfinansowanego ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej, dla których beneficjent zobowiązany jest uzyskać oddzielne decyzje o pozwoleniu na budowę, mogą być **powiązane technologicznie**. Może zaistnieć sytuacja, że nie wszystkie elementy projektu wymagać będą postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko. Postępowanie OOS dotyczyć będzie tylko tych elementów projektu, które zaliczają się do kategorii przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, i które wymagają wydania określonych decyzji. W raporcie OOS przygotowywanym dla niektórych elementów projektu ubiegającego się o dofinansowanie, powinna znaleźć się informacja, że dane przedsięwzięcie stanowi element większego projektu, wraz z krótką charakterystyką tego projektu

(opisując również te elementy, które nie wymagały przeprowadzenia procedury OOŚ).

37. Jeśli beneficjent realizuje projekt należący do grupy I, to będzie musiał uzyskać jedną bądź kilka decyzji środowiskowych, w zależności od rodzaju przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. W przypadku gdy:
- 1) przedsięwzięcia będą ze sobą powiązane technologicznie i będą planowane na terenie właściwości jednego organu (np. wójta), beneficjent może uzyskać jedną decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach;
 - 2) przedsięwzięcia będą od siebie niezależne (*np. oczyszczalnia ścieków i składowisko odpadów*), należy uzyskać oddzielne decyzje środowiskowe ponieważ zgodnie z UPOś i Dyrektywą OOŚ postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko zakończone decyzją środowiskową dotyczy **jednego, konkretnego** przedsięwzięcia mogącego znacząco oddziaływać na środowisko;
 - 3) jedno przedsięwzięcie należec będzie do grupy I (zawsze wymagającej raportu OOŚ) a inne, nie powiązane technologicznie, należec będzie do grupy II (raport OOŚ na podstawie postanowienia organu), postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko musi być prowadzone oddzielnie, tym samym zostaną wydane oddzielne decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach.
38. W celu dokonania całościowej oceny wpływu przedsięwzięcia na środowisko, występując z wnioskiem o wydanie poszczególnych decyzji beneficjent powinien przekazywać raport składający się z:
- 1) **części ogólnej**, w której została dokonana analiza łącznego wpływu wszystkich elementów tego projektu na środowisko uwzględniająca ich wzajemne oddziaływanie – ta część będzie niezmiennym wstępem do raportów przygotowywanych na potrzeby elementów projektu wymagających przeprowadzenia postępowania OOŚ;
 - 2) **części zawierających właściwe raporty OOŚ** sporządzane przed wydaniem decyzji dla przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, stanowiących elementy projektu ubiegającego się o dofinansowanie.
39. Jeśli beneficjent realizuje przedsięwzięcie należące do grupy II, występując z wnioskiem o wydanie poszczególnych decyzji załącza informacje o planowanym przedsięwzięciu, o których mowa w art. 49 ust. 3 UPOś uzupełnione o informacje **o całym projekcie**, (przygotowane w sposób analogiczny jak w pkt 37 Wytycznych). Na podstawie informacji o planowanym przedsięwzięciu składanych razem z wnioskiem, organ właściwy do wydania decyzji, po zasięgnięciu opinii organu ochrony środowiska oraz organu inspekcji sanitarnej, wydaje postanowienie czy raport OOŚ ma zostać sporządzony, a jeśli tak, to w jakim zakresie. Również w przypadku przedsięwzięć z grupy II mają zastosowanie wskazówki przedstawione powyżej w pkt 37 Wytycznych.
- Dla przedsięwzięć planowanych na terenie kilku gmin wójt (burmistrz, prezydent miasta), na terenie którego gminy znajduje się największa część inwestycji, może wydać jedną decyzję środowiskową w porozumieniu z pozostałymi wójtami (burmistrzami, prezydentami miast).
40. W przypadku kiedy zostały już wydane decyzje, które ze względu na ówczesny stan prawny nie uwzględniają przepisów przytoczonych w pkt 34 Wytycznych, beneficjent powinien złożyć **wniosek o uchylenie** wcześniejszej decyzji o pozwoleniu na budowę w trybie art. 155 Kpa, w związku z interesem wnioskodawcy, uzyskać

decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach, a następnie nową decyzją o pozwoleniu na budowę;

Zmiana decyzji o pozwoleniu na budowę na podstawie ustawy Prawo budowlane

41. W kontekście zmiany prawomocnej decyzji o pozwoleniu na budowę należy wskazać na procedurę umożliwiającą jej zmianę w trybie **art. 36a ustawy Prawo budowlane**. Jeżeli beneficjent zamierza realizować przedsięwzięcie w sposób **istotnie odstępujący od zatwierdzonego projektu budowlanego lub innych warunków pozwolenia na budowę** - wówczas powinien wnioskować o zmianę decyzji w trybie art. 36a Prawa budowlanego. Jeżeli pierwotna decyzja obarczona była brakami w zakresie postępowania OOŚ, umożliwi mu to wypełnienie wszystkich wymogów w tym zakresie poprzez uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (w postępowaniu z udziałem społeczeństwa) przed uzyskaniem nowej decyzji o pozwoleniu na budowę. Należy podkreślić, że przesłanka „istotności odstąpienia” jest pozostawiona uznaniu organu administracji, w granicach określonych w art. 36a ust. 5 ustawy. Oznacza to, iż nieistotne odstąpienia nie mogą dotyczyć spraw wymienionych w tym przepisie (jest to katalog zamknięty), przy czym art. 46 ust. 4d UPoś wyłącza z zakresu wyjątków określonych w art. 36a ust. 5 punkty 2 i 5. Do takiego postępowania stosuje się odpowiednio przepisy art. 32-35 ustawy Prawo budowlane. Oznacza to np., że nie trzeba ponownie uzgadniać projektu, jeżeli zamierzone istotne odstąpienie nie dotyczy problematyki objętej uzgodnieniami. Powyższe dotyczy legalnie dokonywanych istotnych odstępstw. Samowolne dokonywanie odstępstw w trakcie budowy, bez zmiany pozwolenia na budowę, skutkuje wszczęciem procedury określonej w art. 51 ustawy Prawo budowlane.

Jeżeli w projekcie budowlanym mają zostać wprowadzone jedynie **zmiany nieistotne**, wówczas organ nie będzie miał podstaw do wydania decyzji o zmianie pozwolenia na budowę, a co za tym idzie, nie będzie możliwości uzupełnienia wymogów wspólnotowych dotyczących postępowania OOŚ.

F. Postępowanie transgraniczne

42. W przypadku gdyby realizacja planowanego przedsięwzięcia mogłaby oddziaływać na terytorium innego państwa, zgodnie z art. 7 Dyrektywy OOŚ, Państwo Członkowskie ma obowiązek przeprowadzenia postępowania transgranicznego.

43. Jednym z elementów informacji o planowanym przedsięwzięciu, które inwestor (beneficjent) jest zobowiązany przedstawić organowi ochrony środowiska w celu uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, są dane dotyczące możliwego transgranicznego oddziaływania na środowisko (art. 49 ust. 3 pkt 8 UPoś) – patrz pkt 28 ppkt 2 lit. h Wytycznych. Dla projektów należących do grupy I mogących transgranicznie oddziaływać na środowisko, zgodnie z art. 49 ust. 1a UPoś należy obligatoryjnie wystąpić z zapytaniem o zakres raportu OOŚ.

44. W przypadku gdy organ przeprowadzający postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko stwierdzi możliwość znaczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko na skutek realizacji planowanego przedsięwzięcia, wydaje **postanowienie** o przeprowadzeniu postępowania w tym zakresie. W postanowieniu organ ustala:

- 1) zakres dokumentacji niezbędnej do przeprowadzenia tego postępowania oraz
- 2) obowiązek sporządzenia tej dokumentacji przez wnioskodawcę w języku państwa, na terytorium którego może oddziaływać przedsięwzięcie.

Na postanowienie służy stronom zażalenie.

Przez dokumentację, o której mowa powyżej, rozumie się informacje zawierające dane, o których mowa w art. 49 ust. 3 UPoś oraz tę część raportu OOS o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, która umożliwi państwu, na terytorium którego planowane przedsięwzięcie może oddziaływać, ocenę możliwego znaczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko.

45. Po dostarczeniu przez inwestora (beneficjenta) wymaganej dokumentacji zostaje ona przekazana przez właściwe organy państwu, na którego terytorium planowane przedsięwzięcie może oddziaływać, a organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach jest zobowiązany do rozpatrzenia uwag złożonych przez państwo uczestniczące w postępowaniu OOS oraz wyników konsultacji. Szczegółowa procedura postępowania transgranicznego została uregulowana w art. 58-70 UPoś.

G. Realizacja przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na gatunki lub siedliska chronione w ramach sieci obszarów NATURA 2000

Zakres listy obszarów Natura 2000

46. Elementem oceny wpływu przedsięwzięcia na środowisko może być wynikająca z art. 6 ust. 3 Dyrektywy Siedliskowej ocena, czy dane przedsięwzięcie może mieć wpływ na obszary sieci Natura 2000 (ochrony dzikich ptaków wyznaczonych zgodnie z Dyrektywą Ptasią lub ochrony dzikiej fauny i flory wyznaczone zgodnie z Dyrektywą Siedliskową). W przeważającej większości przypadków, dokonanie takiej oceny może być elementem ogólnego postępowania OOS. W niektórych jednakże przypadkach (np. w sytuacji, gdy przedsięwzięcie nie należy ani do grupy I ani grupy II) zgodnie z dyspozycją ww. Dyrektywy, może być wymagane przeprowadzenie oddzielnego postępowania w sprawie oceny wpływu projektu na obszary sieci Natura 2000.
47. Komisja Europejskiej stoi na stanowisku, że ocena w sprawie wpływu danego przedsięwzięcia na obszary Natura 2000 powinna dotyczyć nie tylko listy oficjalnej, przekazanej przez stronę polską do Komisji Europejskiej (zawierającej zarówno projektowane obszary siedliskowe jak i obszary ptasie wymienione w *rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000*¹⁹), ale również obszarów z tzw. „listy marcowej” lub „listy cieni” (*shadow list*) o szerszym zasięgu, chyba, że wyłączenie tych obszarów z listy oficjalnej może być uzasadnione w świetle celów Dyrektywy Ptasiej.
48. Zgodnie z przyjętym przez KE stanowiskiem, potwierdzonym orzeczeniami Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości, obszary istotne z punktu widzenia kryteriów określonych w Dyrektywie Siedliskowej, która stosuje się również do obszarów objętych Dyrektywą Ptasią, **sa objęte specjalną ochroną do czasu ostatecznego zatwierdzenia przez KE listy krajowej** zgodnie z tzw. „zasadą ostrożności” (*precautionary principle*) wynikającą z Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską.

Postępowanie w zakresie oceny wpływu przedsięwzięcia na obszar sieci Natura 2000

49. Zgodnie z art. 26 i 27 UoP, wyznaczenie obszarów siedliskowych chronionych w ramach sieci Natura 2000 następuje, po uzgodnieniu z Komisją Europejską, w drodze rozporządzenia ministra właściwego do spraw środowiska. Obecnie nie została jeszcze uzgodniona z Komisją Europejską ostateczna lista obszarów siedliskowych Natura 2000 w Polsce. W odróżnieniu od obszarów siedliskowych, obszary ptasie

¹⁹ Dz. U. Nr 229, poz. 2312

zostały wyznaczone rozporządzeniem Ministra Środowiska, wskazanym w pkt 47 Wytycznych, jednakże Komisja Europejska kwestionuje zakres wyznaczonych obszarów jako niewystarczający.

50. Zgodnie z art. 33 ust. 1 UoP, zabrania się podejmowania działań mogących w istotny sposób pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunków roślin i zwierząt, a także w istotny sposób wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000. Przepis ten odnosi się do wszystkich obszarów projektowanych i wyznaczonych, objętych zarówno listą oficjalną jak i tzw. *listą cieni* (shadow list, marcową) - patrz pkt 47 Wytycznych. UoP przewiduje w art. 34 możliwość realizacji, pod pewnymi warunkami, przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na obszary Natura 2000.
51. Plan lub projekt przedsięwzięcia, który potencjalnie może oddziaływać bezpośrednio lub pośrednio na stan obszaru sieci Natura 2000, podlega postępowaniu w sprawie oceny oddziaływania na środowisko w trybie ustawy Prawo ochrony środowiska i wymaga uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Dotyczy to przedsięwzięć:
- 1) mogących znacząco oddziaływać na środowisko należących do **grupy I** lub **grupy II**, (określonych w art. 51 ust. 1 pkt 1 i 2 UPOś),
 - 2) wszystkich innych inwestycji, które nie są bezpośrednio związane z ochroną obszarów Natura 2000 lub nie wynikają z tej ochrony, jeśli ich realizacja może znacząco oddziaływać na ten obszar - tzw. **grupa III** (art. 51 ust. 1 pkt 3 UPOś).

W celu umożliwienia beneficjentom wypełnienia warunków, o których mowa w pkt 47 Wytycznych, a także ułatwienia innym inwestorom identyfikacji położenia obszarów Natura 2000, Ministerstwo Środowiska umieściło na stronach internetowych MŚ listy potencjalnych obszarów sieci Natura 2000 w Polsce²⁰.

52. W ramach postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko projektu przedsięwzięć, o których mowa w pkt 51 Wytycznych należy dokonać oceny jego wpływu na obszary Natura 2000.
- 1) w przypadku przedsięwzięć z I grupy lub II grupy, dla których stwierdzono obowiązek sporządzenia raportu OOS elementy raportu określone w art. 52 ust. 1 pkt. 4-7 UPOś powinny uwzględniać przewidywane oddziaływanie analizowanych wariantów w odniesieniu do siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000. Jeśli w raporcie takich informacji nie będzie, organ prowadzący postępowanie, w trybie przepisów Kpa, wezwie wnioskodawcę do uzupełnienia raportu o informacje dotyczące oddziaływania na stan obszaru Natura 2000;
 - 2) w przypadku przedsięwzięć tzw. III grupy (czyli innych niż należące do I lub II grupy) jeżeli organ właściwy do wydania decyzji, o których mowa w pkt 17 Wytycznych, stwierdzi, że planowane przedsięwzięcie może znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000 i nie jest ono bezpośrednio związane z ochroną tego obszaru lub nie wynika z tej ochrony, wyda **postanowienie o zawieszeniu postępowania** do czasu uzyskania przez beneficjenta decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (art. 46b ust. 1 UPOś). W sytuacji, gdy organ właściwy do przyjęcia zgłoszenia, o którym mowa w pkt 17 Wytycznych, stwierdzi, że planowane przedsięwzięcie może znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000 i nie jest ono bezpośrednio związane z ochroną tego obszaru lub nie wynika z tej ochrony, wydaje **postanowienie o konieczności uzyskania przez zgłaszającego decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach** (art. 46b ust. 1a UPOś).

²⁰ http://www.mos.gov.pl/1strony_tematyczne/natura2000/index.shtml

W takim przypadku zakres raportu OOS powinien być ograniczony do określenia oddziaływania przedsięwzięcia w odniesieniu do siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000 (art. 51 ust. 2a UPoś).

Postanowienia, o których mowa wyżej, wydaje się po zasięgnięciu opinii wojewody. Wniosek o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach można złożyć również przed złożeniem wniosku o wydanie decyzji lub zgłoszenia, o których mowa w pkt 17 Wytycznych (art. 46b ust. 3 UPoś).

53. Zgodnie z art. 35a UoP w przypadku planowanych przedsięwzięć, które mogą znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000 i nie są bezpośrednio związane z jego ochroną lub nie wynikają z tej ochrony, zezwolenie o którym mowa w art. 34 ust. 1 UoP, zastępuje się decyzją o środowiskowych uwarunkowaniach w rozumieniu UPoś.
54. W przypadku planu lub przedsięwzięcia, które mogą mieć negatywny wpływ na obszar Natura 2000, zgodnie z art. 34 ust. 1 UoP, decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach może zostać wydana tylko w przypadku spełnienia łącznie następujących przesłanek:
- 1) za realizacją planu lub przedsięwzięcia muszą przemawiać konieczne wymogi nadrzędnego interesu publicznego, w tym wymogi o charakterze społecznym lub gospodarczym **oraz**
 - 2) dla planu lub przedsięwzięcia nie ma rozwiązań alternatywnych.

W takim przypadku organ wydając decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach, zobowiązuje wnioskodawcę do wykonania kompensacji przyrodniczej ustalając jej zakres, miejsce, termin i sposób wykonania, a następnie nadzorując jej realizację. Koszty wykonania kompensacji ponosi wnioskodawca (beneficjent).

Wprawdzie nie ma prawnej definicji „nadrzędnego interesu publicznego”, jednakże należy przyjąć, że chodzi tu o cele publiczne w rozumieniu art. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami²¹, m.in.: drogi publiczne, linie kolejowe, oczyszczalnie ścieków, kanalizacje, urządzenia służące ochronie środowiska. Należy jednak podkreślić, że każdy przypadek będzie wymagał indywidualnej oceny w tym zakresie.

55. Zgodnie z art. 34 ust. 2 UoP, w przypadku gdy na obszarze sieci Natura 2000 występuje siedlisko lub gatunek o znaczeniu priorytetowym²², decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach może zostać wydana jeżeli zostały spełnione przesłanki, o których mowa w pkt. 54 Wytycznych oraz wyłącznie w celu:
- 1) ochrony zdrowia i życia ludzi;
 - 2) zapewnienia bezpieczeństwa publicznego;
 - 3) uzyskania korzystnych następstw o pierwszorzędnym znaczeniu dla środowiska przyrodniczego;
 - 4) wynikającym z koniecznych wymogów nadrzędnego interesu publicznego, po uzyskaniu opinii Komisji Europejskiej. W tym przypadku właściwy organ zwraca się do ministra właściwego do spraw środowiska o wystąpienie z wnioskiem do Komisji Europejskiej o wydanie przedmiotowej opinii, którą należy traktować jako wiążącą.

56. Jeżeli działania na obszarze Natura 2000 – istniejącym, projektowanym lub potencjalnym (spełniającym kryteria Dyrektywy Siedliskowej), zostały przed 28 lipca

²¹ Tekst jedn. Dz. U. z 2004 r. Nr 261, poz. 2603 z późn. zm.,

²² Gatunki o znaczeniu priorytetowym z punktu widzenia prawa wspólnotowego są określone w Aneksie II do Dyrektywy Siedliskowej (zaznaczone gwiazdką).

2005 r. podjęte bez zezwolenia lub bez przeprowadzenia postępowania w sprawie OOŚ – wojewoda nakazuje ich natychmiastowe wstrzymanie i podjęcie w wyznaczonym terminie niezbędnych czynności w celu przywrócenia poprzedniego stanu danego obszaru, jego części lub chronionych na nim gatunków (art. 37 UoP).

Ustalenie granic obszarów Natura 2000

57. W związku z brakiem ostatecznej listy obszarów Natura 2000 istotnym problemem przy przeprowadzaniu procedury oceny oddziaływania przedsięwzięcia na te obszary jest brak dokładnych opisów granic według działek ewidencyjnych tych obszarów, w wyniku czego gminy nie są w stanie nanieść granic obszarów do planów zagospodarowania przestrzennego. W konsekwencji trudno jest jednoznacznie stwierdzić, czy dana inwestycja lub plan przedsięwzięcia leży w zasięgu obszaru sieci Natura 2000 i czy może mieć na niego wpływ.
58. Do czasu opracowania planów ochrony obszarów Natura 2000, w których znajdują się szczegółowe opisy granic, w przypadku wątpliwości związanych z przebiegiem granicy obszaru Natura 2000 oraz dokładnym ustaleniem wpływu inwestycji na ten obszar, beneficjent bądź potencjalny beneficjent powinien zwrócić się o wyjaśnienie do wojewody, który na podstawie posiadanych informacji pomoże ustalić, czy inwestycja będzie mogła znacząco oddziaływać na gatunki i siedliska chronione na obszarze Natura 2000. Należy podkreślić, że potencjalny bezpośredni lub pośredni wpływ realizacji planu lub projektu przedsięwzięcia na stan obszaru Natura 2000 – nie dotyczy wyłącznie tych planów i zamierzeń inwestycyjnych, które znajdują się w granicach obszaru Natura 2000, ale również znajdujących się poza tym obszarem, ale mogących na niego oddziaływać. Służby wojewody powinny być w posiadaniu materiałów w większych skalach, różnego rodzaju inwentaryzacji i waloryzacji przyrodniczych oraz innych dokumentacji – które razem z obecnymi opracowaniami kartograficznymi przekazanymi do Komisji Europejskiej i posiadaną wiedzą oraz wynikami postępowania w sprawie OOŚ pozwolą ustalić, czy dane przedsięwzięcie może znacząco oddziaływać na stan obszaru sieci Natura 2000.
59. Zgodnie z art. 52 ust. 1 pkt 10a lit. a tiret pierwsze UPoś, jednym z elementów raportu OOŚ dla przedsięwzięć drogowych i kolejowych z grupy I są mapy w skali 1:10000 lub większej. Jednakże, do czasu ostatecznego uzgodnienia ostatecznej listy obszarów Natura 2000 z Komisją Europejską, zgodnie z art. 9 ustawy z dnia 18 maja 2005 r. o zmianie ustawy Prawo ochrony środowiska i niektórych innych ustaw, do czasu ustanowienia w trybie UoP, planu ochrony dla obszaru Natura 2000, do raportu OOŚ należy dołączyć ww. **mapy w skali, w jakiej są one dostępne.**

H. Dokumentowanie postępowania OOŚ na potrzeby wniosku o dofinansowanie

60. Beneficjenci są zobowiązani do dołączenia do wniosku o dofinansowanie (*załącznik Ia* oraz *Ib* dla obszarów sieci Natura 2000) pełnej dokumentacji z postępowania w sprawie OOŚ. W celu właściwego wypełnienia ww. załączników należy stosować wskazówki zawarte w Instrukcji będącej *załącznikiem II do Wytycznych*. W celu ułatwienia weryfikacji kompletności zgromadzonej dokumentacji zaleca się stosowanie listy sprawdzającej zamieszczonej w *załączniku III do Wytycznych*. Dokumenty powinny być przekazywane w postaci kserokopii potwierdzonych za zgodność z oryginałem przez osoby (organy) uprawnione do reprezentowania danej jednostki organizacyjnej.

61. Dokumentacja OOŚ powinna zostać przekazana **wraz z decyzją o środowiskowych uwarunkowaniach** i obejmuje:

1) Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Beneficjenci są zobowiązani dostarczyć streszczenie w języku niespecjalistycznym (nietechnicznym) informacji zawartych w raporcie OOŚ. Zgodnie z art. 52 ust. 1 pkt 14 UPOś w zw. z art. 52 ust 1a UPOś streszczenie stanowi jeden z obligatoryjnych elementów raportu OOŚ. Wymagane jest streszczenie będące częścią materiału postępowania administracyjnego w sprawie OOŚ, tzn. które podlegało konsultacjom społecznym i które jest elementem raportu OOŚ dołączanego do wniosku o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. W żadnym wypadku nie może to być streszczenie opracowane we własnym zakresie przez beneficjenta, które nie podlegało ocenie organów administracji i konsultacjom społecznym.

Zalecane jest, aby takie streszczenie obejmowało podsumowanie każdego rozdziału raportu OOŚ i odpowiadało każdemu elementowi raportu OOŚ zgodnie z art. 52 UPOś, a w szczególności powinno zawierać:

- a) opis projektu obejmujący informacje o jego lokalizacji, projekcie technicznym oraz wielkości,
- b) opis przewidzianych działań mających na celu zapobieganie, ograniczanie i, jeżeli to możliwe, kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko,
- c) dane niezbędne dla określenia i oceny głównych efektów (bezpośrednich i pośrednich) prawdopodobnego oddziaływania projektu na środowisko i następujące jego elementy:
 - ludzi, faunę i florę (łącznie z obszarami szczególnie wrażliwymi, które mogą zostać objęte ochroną z mocy Dyrektyw Ptasiej lub Siedliskowej);
 - powierzchnię ziemi, wody, powietrze, klimat i krajobraz;
 - dobra materialne i dobra kultury;
 - wzajemne oddziaływanie między elementami określonymi w pierwszym, drugim i trzecim myślniku;
- d) opis przeanalizowanych głównych rozwiązań alternatywnych i wskazanie uzasadnienia dla wybranego rozwiązania, biorąc pod uwagę jego wpływ na środowisko;
- e) oraz wszelkie inne informacje, które mogą wynikać z któregośkolwiek z zobowiązań wynikających z aneksu IV Dyrektywy OOŚ.

2) Wyniki konsultacji z właściwymi organami ochrony środowiska:

- a) **Stanowiska właściwych organów w przedmiocie uzgodnienia decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (w tym w zakresie dotyczącym obszarów Natura 2000) – dotyczy wszystkich projektów**

W zależności od kategorii przedsięwzięcia, należy dołączyć stanowiska organów w przedmiocie uzgodnienia decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach wskazanych w pkt 29 Wytycznych. Zgodnie z art. 106 Kpa stanowiska ww. organów powinno mieć formę postanowienia, na które służy stronie zażalenie.

- b) **Postanowienie w przedmiocie obowiązku sporządzenia raportu (i ustalenia jego zakresu) lub jego braku (z uwzględnieniem obszarów Natura 2000) wraz z opiniami właściwych organów - dotyczy projektów z grupy II oraz grupy III (które mogą znacząco oddziaływać na obszary Natura 2000 a nie są przedsięwzięciami mogącymi znacząco oddziaływać na środowisko).**

Należy załączyć postanowienie oraz opinie właściwych organów, o których mowa w pkt 28 ppkt 3 Wytycznych.

W przypadku wydania przez właściwy organ postanowienia o odstąpieniu od obowiązku sporządzenia raportu OOŚ, niezwykle istotne jest, by zawierało ono odpowiednie uzasadnienie, które w szczególności wskazywać będzie, że przy uwzględnieniu kryteriów określonych w załączniku III do Dyrektywy OOŚ i w § 5 Rozporządzenia OOŚ, cechy przedsięwzięcia takie jak:

- jego rodzaj i charakterystyka,
 - jego usytuowanie,
 - rodzaj i skala możliwego oddziaływania na środowisko,
- nie wskazują**, aby konieczne było sporządzenie raportu OOŚ.

Jeżeli rozstrzygnięcie zawarte w postanowieniu o odstąpieniu od obowiązku sporządzenia raportu OOŚ było sprzeczne z opinią wyrażoną przez jeden z organów opiniujących (lub oba organy), a w szczególności gdyby organy te zalecały sporządzenie raportu OOŚ, a organ prowadzący postępowanie mimo to nie nałożył na wnioskodawcę obowiązku w tym zakresie, uzasadnienie postanowienia musi zawierać jeszcze mocniejsze i bardziej przekonujące argumenty.

- c) W przypadku zapytania o zakres raportu – postanowienie wraz z opiniami właściwych organów – patrz pkt 28 ppkt 2 Wytycznych;
- d) W przypadku postępowania transgranicznego – postanowienie, o którym mowa w pkt 44 Wytycznych. Jeżeli postępowanie transgraniczne nie było przeprowadzone - we wniosku o wydanie decyzji należy zamieścić wzmiankę o tym, że przedsięwzięcie - ze względu na swój charakter i położenie - nie będzie powodowało oddziaływania transgranicznego.

3) Wyniki konsultacji społecznych

Zgodnie z art. 32 ust. 1 pkt 1-2 UPoś, przewidziane są następujące formy udziału społeczeństwa:

- a) składanie uwag i wniosków (w terminie 21 dni i w miejscu wskazanym przez organ prowadzący postępowanie w sprawie OOŚ) – w każdym postępowaniu wymagającym udziału społeczeństwa;
- b) przeprowadzenie rozprawy administracyjnej otwartej dla społeczeństwa – fakultatywnie.

Wyniki postępowania z udziałem społeczeństwa powinny zostać przedstawione w uzasadnieniu do decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (art. 56 ust. 8 UPoś). Właściwie sformułowane uzasadnienie powinno zawierać następujące informacje:

- o podaniu do publicznej wiadomości informacji o umieszczeniu danych o wniosku i raporcie OOŚ w publicznie dostępnym wykazie danych i sposobie ich umieszczenia,
- o możliwości zapoznania się z ww. dokumentacją w siedzibie organu prowadzącego postępowanie (należy podać jego nazwę)
- o terminie, jaki był przewidziany na składanie uwag i wniosków, z podaniem daty początkowej i końcowej (UPoś przewiduje 21-dniowy termin),
- o ewentualnym wpłynięciu w przewidzianym terminie uwag i wniosków. Jeżeli wpłynęły, należy wszystkie dokładnie wymieniść (można w grupach, gdy większa ilość wniosków dotyczyła jednego zagadnienia); jeżeli żadne uwagi nie zostały zgłoszone, to należy wskazać na ten fakt,

- o sposobie rozpatrzenia przez organ zgłoszonych uwag i wniosków tj. które z nich uwzględnił i w jakim zakresie, a których nie uwzględnił i dlaczego. Każdy rodzaj rozstrzygnięcia dotyczącego uwag i wniosków należy umotywować.

Jeżeli decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach jeszcze nie została wydana, a konieczne jest udowodnienie przeprowadzenia konsultacji społecznych na potrzeby wniosku o dofinansowanie, w formie zaświadczenia organu prowadzącego postępowanie w sprawie OOS, wydanego w trybie art. 217 § 2 pkt 2 Kpa.

W przypadku, gdy przeprowadzono rozprawę administracyjną otwartą dla społeczeństwa, wskazane powyżej informacje powinny być przedstawione w formie protokołu z rozprawy.

Tereny zamknięte

W odniesieniu do projektów kolejowych, w myśl art. 37 UPoś, możliwość przeprowadzenia konsultacji społecznych na terenach zamkniętych została wyłączona jedynie w stosunku do terenów, którym przyznano klauzulę tajności. W stosunku do pozostałych terenów stosuje się ogólne przepisy dotyczące udziału społeczeństwa (art. 31-36 UPoś).

Załącznik Ia - formularz do wniosku o dofinansowanie w zakresie OOS

A. OCENA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

A.1. W jaki sposób projekt:

- a) przyczynia się do realizacji zasady zrównoważonego rozwoju (europejska polityka walki ze zmianami klimatu, ochrona bioróżnorodności, itd.)
- b) przestrzega zasad dotyczących działań zapobiegawczych oraz gwarantuje, że szkoda środowiskowa powinna być usunięta u źródła
- c) przestrzega zasady „zanieczyszczający płaci”

POLE TEKSTOWE

A.2. Konsultacje z organami ds. ochrony środowiska

Czy przeprowadzono konsultacje z organami ds. ochrony środowiska, których dany projekt może dotyczyć, z uwagi na ich konkretne kompetencje?

Tak Nie

Jeżeli tak, proszę podać nazwy i adresy oraz wyjaśnić zakres kompetencji organu:

POLE TEKSTOWE

Jeżeli nie, proszę podać powody:

POLE TEKSTOWE

A.3. Ocena oddziaływania na środowisko

A.3.1. DECYZJA O ŚRODOWISKOWYCH UWARUNKOWANIACH

A.3.1.1. Czy wydano decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach dotyczącą projektu?

Tak Nie

A.3.1.2. Jeżeli tak, proszę podać datę

dd/mm/rrrr

A.3.1.3. Jeżeli nie, proszę podać datę złożenia oficjalnego wniosku o wydanie decyzji:

dd/mm/rrrr

A.3.1.4. Kiedy spodziewane jest wydanie ostatecznej decyzji?

dd/mm/rrrr

A.3.1.5. Określić właściwe organy, które wydały lub wydadzą decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach

POLE TEKSTOWE

A.3.2. STOSOWANIE DYREKTYWY RADY 85/337/WE W SPRAWIE OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO²³

A.3.2.1. Czy projekt jest objęty:

- Załącznikiem I dyrektywy (proszę przejść do pytania A.3.2.2.)
- Załącznikiem II dyrektywy (proszę przejść do pytania A.3.2.3.)
- żadnym z powyższych załączników (proszę przejść do pytania A.3.3.)

A.3.2.2. Jeżeli projekt objęty jest załącznikiem I dyrektywy, proszę załączyć następujące dokumenty:

- a) informacje, o których mowa w art. 9 ust.1 dyrektywy
- b) streszczenie w języku nietechnicznym²⁴ informacji zawartych w raporcie o oddziaływaniu na środowisko sporządzonym na potrzeby tego projektu;
- c) informacje na temat konsultacji przeprowadzonych z organami ds. ochrony środowiska, zainteresowanymi stronami i, w stosowanych przypadkach, z innymi państwami członkowskimi,

A.3.2.3. Czy sporządzono raport OOŚ dla projektu?

- Tak (w takim przypadku proszę załączyć niezbędne dokumenty wskazane w pkt A.3.2.2)
- Nie (w takim przypadku proszę wyjaśnić powody i podać obowiązujące progi oraz kryteria albo opisać procedurę, w której stwierdzono, że dany projekt nie ma znaczącego oddziaływania na środowisko)

POLE TEKSTOWE

A.3.3. STOSOWANIE DYREKTYWY 2001/42/WE W SPRAWIE STRATEGICZNEJ OCENY ŚRODOWISKA²⁵

A.3.3.1. Czy projekt wynika z planu lub programu objętego zakresem ww. dyrektywy?

- NIE – w takim przypadku proszę podać krótkie wyjaśnienie:

POLE TEKSTOWE

- TAK – w takim przypadku, w celu dokonania oceny czy uwzględniono szerszy, potencjalny, skumulowany wpływ projektu, proszę podać link internetowy do streszczenia w języku nietechnicznym²⁶ prognozy oddziaływania na środowisko sporządzonej na potrzeby planu lub programu lub dostarczyć kopię elektroniczną tego streszczenia.

23 w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko naturalne („dyrektywa w sprawie oceny wpływu na środowisko”), Dz. U. L 175 z 5.7.1985, ostatnio zmieniona dyrektywą 2003/35/WE, Dz. U. L 156 z 25.6.2003.

24 Opracowane zgodnie z art. 5 ust. 3 dyrektywy 85/337/EWG ze zmianami.

25 Dyrektywa 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko, Dz. U. L 197 z 21.7.2001. Przepisy dyrektywy zostały wdrożone do UPOś – Dział VI rozdział 1 art. 40-45 „Postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji planów i programów”.

26 Opracowanego zgodnie z załącznikiem I lit. j) dyrektywy 2001/42/WE.

A.4. Ocena oddziaływania na obszary Natura 2000

A.4.1. Czy projekt może wywierać istotne negatywne oddziaływanie na obszary objęte, lub które mają być objęte siecią NATURA 2000?

Tak, w takim przypadku

(1) Należy przedstawić podsumowanie wniosków wynikających z odpowiedniej oceny przeprowadzonej zgodnie z art. 6 ust. 3 dyrektywy 92/43/EWG²⁷

POLE TEKSTOWE

(2) Jeżeli podjęcie środków kompensujących uznano za konieczne zgodnie z art. 6 ust. 4, proszę dostarczyć kopię formularza „Informacje na temat projektów, które mogą wywierać istotne negatywne oddziaływanie na obszary NATURA 2000, zgłoszone Komisji (DG ds. Środowiska) na mocy dyrektywy 92/43/EWG²⁸”.

Nie, w takim przypadku proszę załączyć wypełnione przez właściwy organ zaświadczenie z załącznika Ib.

A.5. Dodatkowe działania uwzględniające aspekt ochrony środowiska

Czy w projekcie przewidziano, oprócz oceny oddziaływania na środowisko, jakkolwiek dodatkowe działania uwzględniające aspekt ochrony środowiska (np. audyt środowiskowy, zarządzanie środowiskowe, innego rodzaju instrument monitorowania środowiskowego)?

Tak Nie

Jeżeli tak, proszę podać szczegóły

POLE TEKSTOWE

A.6. Koszt rozwiązań na rzecz zmniejszenia negatywnego oddziaływania na środowisko

Jeżeli są one zawarte w kosztach całkowitych, proszę oszacować udział kosztów związanych z uruchomieniem rozwiązań na rzecz zmniejszenia negatywnego oddziaływania na środowisko

%

Proszę podać krótkie wyjaśnienie:

POLE TEKSTOWE

A.7. W przypadku projektów dotyczących gospodarki wodnej, ściekowej i odpadów stałych:

Wyjaśnić czy projekt jest spójny z sektorowym/zintegrowanym planem lub programem związanym z realizacją polityk lub przepisów wspólnotowych obowiązujących ww. dziedzinach:

POLE TEKSTOWE

²⁷ Dz.U. L 206 z 22.7.92.

²⁸ Dokument 99/7 rev.2 przyjęty przez Komitet ds. siedlisk naturalnych (w którego skład wchodzi przedstawiciele państw członkowskich i ustanowiony na mocy dyrektywy 92/43/EWG) na posiedzeniu w dniu 4.10.99 r.

Załącznik Ib – zaświadczenie organu odpowiedzialnego za monitorowanie obszarów Natura 2000

Organ odpowiedzialny²⁹ _____
po zbadaniu wniosku dotyczącego projektu _____
który ma być zlokalizowany w _____
oświadcza, że:

- projekt nie powinien wyrzeć istotnego oddziaływania na obszar *NATURA 2000* z następujących powodów:

pole tekstowe

W związku z tym, przeprowadzenie oceny, o której mowa w art. 6 ust. 3 dyrektywy 92/43/EWG, nie zostało uznane za niezbędne.

- po przeprowadzeniu oceny, o której mowa w art. 6 ust. 3 dyrektywy 92/43/EWG, stwierdza się, że projekt nie wyrze istotnego oddziaływania na obszar *Natura 2000*.

W załączniku znajduje się mapa w skali 1:100 000 (lub w skali najbardziej zbliżonej do wymienionej) ze wskazaniem lokalizacji projektu oraz przedmiotowego obszaru *NATURA 2000*, jeżeli taki istnieje.

Data (dd/mm/rrrr): _____

Podpis: _____

Nazwisko: _____

Stanowisko: _____

Organ: _____

(Organ odpowiedzialny za monitorowanie obszarów *NATURA 2000*)

Pieczęć urzędowa:

²⁹ Wojewoda – prośba o potwierdzenie przez Ministerstwo Środowiska

Załącznik II - instrukcja wypełniania formularza do wniosku o dofinansowanie w zakresie OOS

Punkt A.3. Ocena oddziaływania na środowisko

Punkt A.3.1.

1. W polskiej wersji Dyrektywy OOS odpowiednikiem angielskiego „development consent” jest pojęcie „zezwoenie na inwestycję”. Należy przez nie rozumieć **decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia**.

Punkt A.3.1.5.

2. Patrz pkt 27 Wytycznych.

Punkt A.3.2.1.

3. UWAGA! To pytanie dotyczy listy projektów zawartej w załącznikach do **Dyrektywy OOS**, a nie wykazów projektów zawartych w § 2 i 3 Rozporządzenia OOS.

Punkt A.3.2.2.

4. W przypadku, gdy projekt objęty jest załącznikiem I Dyrektywy OOS należy załączyć następujące dokumenty:

a) **decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach** oraz **uzasadnienie** tej decyzji (patrz pkt 20 i 21 Wytycznych),

b) **streszczenie w języku nietechnicznym informacji zawartych w raporcie OOS** (odpowiadać będzie jednemu z elementów raportu OOS, o którym mowa w art. 52 ust. 1 pkt 14 UPOś),

c) informacje na temat:

- przebiegu procedury udziału społeczeństwa (patrz pkt 61 ppkt 3 Wytycznych),

- konsultacji z zainteresowanymi stronami (patrz pkt 61 ppkt 3 Wytycznych),

- postępowania transgranicznego, jeśli takie było przeprowadzane (patrz pkt 61 ppkt 2 lit. d Wytycznych).

Punkt A.3.2.3.

Kwadrat pierwszy (Tak)

5. Kwadrat pierwszy (**Tak**) należy zaznaczyć w sytuacjach, gdy:

a) projekt jest wymieniony w § 2 Rozporządzenia OOS (raport OOS sporządza się dla niego obowiązkowo),

b) projekt jest wymieniony w § 3 Rozporządzenia OOS (raport OOS sporządza się dla niego fakultatywnie) i **wydano w stosunku do niego postanowienie nakładające obowiązek sporządzenia raportu OOS** (raport OOS był sporządzany).

6. Przypadek wymieniony w pkt 5 lit. a Instrukcji (projekty wymienione w załączniku II do Dyrektywy OOS wymieniono w § 2 Rozporządzenia OOS) oznacza, że w danej sytuacji zastosowany został tzw. screening kategoryczny, tzn. że przy zastosowaniu określonych przez państwo członkowskie w powszechnie obowiązującym akcie prawnym progów i kryteriów stwierdzono, że dany typ przedsięwzięć zawsze wymaga przeprowadzenia pełnej oceny oddziaływania na środowisko (zob. art. 4 ust. 2 pkt b Dyrektywy OOS).

7. Przypadek wymieniony w pkt 5 lit. b Instrukcji (wydano postanowienie o obowiązku sporządzenia raportu OOS) oznacza, że w danej sytuacji zastosowany został tzw. screening indywidualny, tzn. że przy o obowiązku przeprowadzenia pełnej oceny oddziaływania na środowisko przesądziło indywidualne badanie konkretnego przedsięwzięcia (zob. art. 4 ust. 2 pkt a Dyrektywy OOS).

Inaczej niż w przypadku rezygnacji z przeprowadzenia OOS (zaznaczenia kwadratu drugiego - Nie), fakt, iż zdecydowano o przeprowadzeniu OOS **nie wymaga uzasadnienia** w dokumentacji wniosku o dofinansowanie (należy natomiast przedstawić dokumenty, o których mowa w pkt 4 Instrukcji).

Kwadrat drugi (Nie)

8. Kwadrat drugi (**Nie**) należy zaznaczyć w sytuacjach, gdy:

- a) projekt jest wymieniony w § 3 Rozporządzenia OOS (raport OOS sporządza się dla niego fakultatywnie) i **wydano w stosunku do niego postanowienie o odstąpieniu od obowiązku sporządzenia raportu** (raport nie był sporządzany)
- b) projekt - mimo, że wymieniony w załączniku II do Dyrektywy OOS - nie jest wymieniony w § 3 Rozporządzenia OOS.

9. W przypadku wymienionym w pkt 8 lit. a Instrukcji (gdy wydano postanowienie o odstąpieniu od sporządzenia raportu OOS) należy:

- dołączyć postanowienie organu prowadzącego postępowanie w sprawie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach o odstąpieniu od obowiązku sporządzenia raportu OOS (wydane na podstawie art. 51 ust. 2 UPOś) oraz wcześniejsze postanowienia organu ochrony środowiska (starosty) i powiatowego inspektora sanitarnego zawierające opinie co do konieczności sporządzenia raportu OOS (wydane na podstawie art. 51 ust. 3 UPOś) – patrz pkt 61 ppkt 2 lit. b Wytucznych.
- w polu tekstowym umieszczonym w formularzu wniosku pod kwadratem „Nie” opisać procedurę związaną z kwalifikowaniem projektu do sporządzenia raportu OOS, a więc wskazać, że:
 - organ prowadzący postępowanie zasięgnął opinii odpowiednich organów opiniujących,
 - organy te wyraziły swoje stanowisko w postanowieniach (wskazać jakie stanowisko zajęły organy i kiedy wydały swoje postanowienia),
 - organ prowadzący postępowanie postanowił o odstąpieniu od obowiązku sporządzenia raportu OOS. Dodatkowo w polu tekstowym należy przedstawić wymienione wyżej argumenty, które powinny znaleźć się w uzasadnieniu postanowienia o odstąpieniu od obowiązku sporządzenia raportu OOS. Należy je przytoczyć zarówno wtedy, gdy organ - zgodnie z podanymi wyżej zaleceniami umieścił je w uzasadnieniu swego postanowienia, jak również wtedy (czy zwłaszcza wtedy), gdy tego zaniedbał.

10. W przypadku wymienionym w pkt 8 lit. b Instrukcji (projekt nie został wymieniony w Rozporządzeniu OOS) należy w polu tekstowym wskazać, że dany projekt został zakwalifikowany jako niewymagający oceny oddziaływania na środowisko w drodze kwalifikacji przeprowadzonej w oparciu o progi i kryteria, o której mowa w art. 4 ust. 2 pkt b Dyrektywy OOS, określone przez polskiego ustawodawcę w powszechnie obowiązującym akcie prawnym (Rozporządzeniu OOS). Należy przy tym wskazać paragraf i punkt rozporządzenia, który wymienia przedsięwzięcie tego typu, co przedstawione do dofinansowania, ale z określonym przy nim progiem czy kryterium przesądzającym, iż nie musi być ono poddawane ocenie oddziaływania na środowisko.

Na przykład w przypadku oczyszczalni ścieków do obsługi mniej niż 400 równoważnych mieszkańców należy wskazać, że zgodnie z § 3 pkt 72 Rozporządzenia OOS tak małe oczyszczalnie nie wymagają oceny oddziaływania na środowisko.

11. Zaleca się wskazać w polu tekstowym, że projekt ze względu na swoje cechy takie jak:

- jego rodzaj i charakterystyka,
- jego usytuowanie,
- rodzaj i skala możliwego oddziaływania na środowisko,

przy uwzględnieniu kryteriów określonych w załączniku III do Dyrektywy OOS, nie wymaga przeprowadzenia OOS.

Punkt A.3.3.

12. Należy wymienić te plany i programy (opracowane zarówno na szczeblu centralnym, regionalnym jak i lokalnym), które ustanawiają ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, wchodzących w skład projektów ubiegających się o dofinansowanie. Należy odnieść się do dokumentów programowych, które stanowią podstawę ubiegania się o dofinansowanie w latach 2007-2013 (np. Program Operacyjny „Infrastruktura i Środowisko”).

W przypadku braku prognozy w załączniku Ia należy zaznaczyć „**Nie**” i wyjaśnić, że projekt nie wynikał z programu/planu podlegającego procedurze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Punkt A.4

13. Pytanie zawarte w pkt A.4.1. dotyczy wszystkich rodzajów projektów, także tych, których nie uwzględniono w Rozporządzeniu OOS, ani w załącznikach do Dyrektywy OOS. Należy podkreślić, że oddziaływanie na obszar Natura 2000 może mieć nie tylko projekt realizowany na terenie takiego obszaru, ale i poza nim.

Kwadrat drugi (Nie)

14. Kwadrat drugi (**Nie**) należy zaznaczyć w przypadku, gdy:

- a) organ, wydający decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach uznał, kierując się własnym uznaniem, dopuszczalnym w granicach przewidzianych przez UPoś i Dyrektywę Siedliskową, że nie istnieją przesłanki, aby sądzić, iż dany projekt może znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000 i w związku z tym nie wystąpił do wojewody (dyrektora urzędu morskiego) o opinię, o której mowa w art. 51 ust. 3 pkt 3 i 4 UPoś, ani o uzgodnienie, o którym mowa art. 48 ust. 2 pkt 3 UPoś. W praktyce może też zaistnieć sytuacja, w której organ - nie mając pewności czy dane przedsięwzięcie może znacząco oddziaływać na obszary Natura 2000 - wystąpił do wojewody (dyrektora urzędu morskiego) o wspomnianą wyżej opinię, a wojewoda (dyktor urzędu morskiego) stwierdził w swoim postanowieniu, iż oddziaływanie takie nie występuje (w związku z czym nie było już potrzeby, aby organ wydający decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach zwracał się o uzgodnienie, o którym mowa art. 48 ust. 2 pkt 3 UPoś).
- b) przeprowadzono ocenę, o której mowa w art. 6 ust. 3 Dyrektywy Siedliskowej i ocena ta wykazała brak negatywnego oddziaływania projektu na obszary Natura 2000.

15. Podstawowym dokumentem wydanym w trakcie postępowania administracyjnego potwierdzającym brak istnienia negatywnego oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000 jest decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach, a w szczególności jej uzasadnienie, które powinno wskazywać, że dany projekt nie będzie miał takiego oddziaływania ze względu na:

- a) jego rodzaj i charakterystykę,

- b) usytuowanie, w tym odległość od obszarów Natura 2000, na które planowany projekt mógłby mieć potencjalne oddziaływanie - zarówno już oficjalnie wyznaczonych czy przekazanych do Komisji Europejskiej przez rząd polski, jak i tych znajdujących się na nieoficjalnej liście przygotowanej przez organizacje ekologiczne (tzw. shadow list, patrz też pkt 47 i 50 Wytycznych), znajdującej się na stronie internetowej Ministerstwa Środowiska, obecnie pod linkiem: http://natura2000.mos.gov.pl/natura2000/pl/dokumenty/Shadow_List_PL_3.12.pdf),
- c) rodzaj i skalę możliwego oddziaływania na środowisko w kontekście celów, dla których zostały (lub mają zostać) utworzone obszary Natura 2000, na które planowany projekt mógłby mieć potencjalne oddziaływanie (oceny oddziaływania na dany obszar Natura 2000 dokonuje się w kontekście celów ochronnych, jakim ma służyć ten obszar - ten sam projekt może bowiem inaczej oddziaływać np. na teren chroniony ze względu na występujące na nim chronione naturalne siedlisko bagienne, a inaczej - na teren chroniony ze względu na występowanie siedliska gatunku chronionego ptaka).

Obok ww. decyzji, dokumentem potwierdzającym brak negatywnego oddziaływania projektu na obszar Natura 2000 może być także wspomniane postanowienie wojewody (dyrektora urzędu morskiego) wydane na podstawie art. 51 ust. 3 pkt 3 i 4 UPOś stwierdzające, iż takie oddziaływanie nie występuje.

16. W przypadku, gdy projekt nie jest wymieniony w Rozporządzeniu OOŚ i jednocześnie beneficjent nie zaliczył go do mogących znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000 i nie wystąpił w związku z tym z wnioskiem o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, potwierdzeniem braku negatywnego wpływu na takie obszary jest decyzja zezwalająca na realizację przedsięwzięcia (w praktyce najczęściej pozwolenie na budowę). Organ wydający pozwolenie na budowę, w przypadku gdyby stwierdził, że przedsięwzięcie to mogłoby znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000, miałby bowiem obowiązek zawiesić postępowanie do czasu uzyskania przez inwestora decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (art. 46b ust. 1 UPOś). Skoro jednak tego nie zrobił, to trzeba przyjąć, że potwierdził brak istnienia takiego oddziaływania.

17. W przypadku projektów należących do **I lub II grupy** (wymienionych odpowiednio w § 2 i 3 Rozporządzenia OOŚ), **dla których decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach została już wydana**, dokumentami wskazującymi beneficjentowi, że powinien zaznaczyć ten kwadrat są:

- Dla projektów z grupy I:
 - decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach, z której treści i uzasadnienia wynika, że organ, który ją wydał, nie stwierdził występowania negatywnego oddziaływania projektu na obszary Natura 2000,
 - dodatkowo - poprzedzające tę decyzję uzgodnienie wojewody (i ewentualnie - dyrektora urzędu morskiego), wydane w formie postanowienia na podstawie art. 48 ust. 2 pkt 1 i - ewentualnie - pkt 3 lit. a UPOś, z którego treści i uzasadnienia wynika, że wojewoda (dyrektor) nie stwierdził występowania negatywnego oddziaływania projektu na obszary Natura 2000,
 - ewentualnie dodatkowo i pomocniczo - jeśli Beneficjent FS wystąpił uprzednio na podstawie art. 49 ust. 1 UPOś o określenie zakresu raportu OOŚ - postanowienie organu wydającego decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach o określeniu zakresu raportu OOŚ (wydane na podstawie art. 49 ust. 4 UPOś), z którego wynika, że organ ten nie stwierdził potrzeby specjalnego ujęcia czy wyodrębnienia w raporcie kwestii oddziaływania na obszary Natura 2000
- Dla projektów z grupy II:
 - decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach, z której treści i uzasadnienia wynika, że organ, który ją wydał nie stwierdził występowania negatywnego oddziaływania projektu na obszary Natura 2000,

- dodatkowo - jeśli organ wydający decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach, nie mając pewności czy dany projekt może znacząco oddziaływać na obszary Natura 2000, wystąpił do wojewody (dyrektora urzędu morskiego) o opinię wydawaną na podstawie art. 51 ust. 3 pkt 3 i 4 UPoś - odpowiednie postanowienie opiniujące wydane przez wojewodę (dyrektora urzędu morskiego), stwierdzające, iż w danym przypadku nie ma możliwości wystąpienia takiego oddziaływania albo, że nie występuje negatywny wpływ projektu na obszary Natura 2000,
- dodatkowo i pomocniczo - postanowienie organu wydającego decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach dotyczące potrzeby sporządzenia i ewentualnego zakresu raportu OOS (wydane na podstawie art. 51 ust. 2 UPoś), które:
 - √ nakłada obowiązek sporządzenia raportu OOS, ale nie wskazuje na potrzebę specjalnego ujęcia czy wyodrębnienia w nim kwestii oddziaływania na obszary Natura 2000,
 - √ pozwala na odstąpienie od obowiązku sporządzenia raportu OOS wskazując, iż nie jest to potrzebne m.in. ze względu na brak podejrzenia o występowanie w danym przypadku znaczącego oddziaływania na obszary Natura 2000.

18. W przypadku zaznaczenia kwadratu „**Nie**” należy dołączyć:

- wypełnione przez właściwy organ Zaświadczenie organu odpowiedzialnego za monitorowanie obszarów Natura 2000 z załącznika Ib. Organ ten powinien uzasadnić dlaczego jego zdaniem nie ma przesłanek, aby sądzić, że projekt będzie znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000. Powinien on przy tym wskazać na wymienione w pkt 15 Instrukcji cechy projektu,
- dodatkowo, jeśli dla danego projektu i tak była przeprowadzana ocena oddziaływania na środowisko (ocena taka mogła być przeprowadzana ze względu na to, że projekt należy do I lub II grupy, czyli jest wymieniony w Rozporządzeniu OOS, a nie ze względu na oddziaływanie na Naturę 2000):
 - wymienione w pkt 17 Instrukcji dokumenty (wskazujące beneficjentowi, że należy zaznaczyć kwadrat „Nie”),
 - jeśli sporządzany był raport OOS - wyniki (streszczenie lub jego fragment) raportu, który potwierdza brak negatywnego oddziaływania na obszary Natura 2000 (każdy raport OOS powinien się bowiem odnosić do kwestii obszarów Natura 2000).

Kwadrat pierwszy (Tak)

19. Kwadrat pierwszy (**Tak**) należy zaznaczyć, gdy przeprowadzona została ocena oddziaływania na obszary Natura 2000 (odpowiadająca ocenie, o której mowa w art. 6 ust. 3 Dyrektywy Siedliskowej, patrz pkt 46 i 47 Wytucznych), która wykazała istnienie negatywnego wpływu projektu na te obszary.

20. W przypadku projektów należących do **I lub II grupy** (wymienionych odpowiednio w § 2 i 3 Rozporządzenia OOS), **dla których decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach została już wydana**, dokumentami wskazującymi beneficjentowi, że powinien zaznaczyć ten kwadrat są:

- Dla projektów z grupy I:
 - decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach, z której treści i uzasadnienia wynika, że organ, który ją wydał stwierdził istnienie negatywnego oddziaływania na obszary Natura 2000 (i w związku z tym wskazał w niej występowanie przesłanek, o których mowa w art. 6 ust. 4 Dyrektywy Siedliskowej i art. 34 UoP, pozwalających na realizację projektu mimo występowania znaczącego oddziaływania na obszary Natura 2000, a także określił środki kompensacyjne itp.),
 - dodatkowo - poprzedzające tę decyzję uzgodnienie wojewody (dyrektora urzędu morskiego), wydawane w formie postanowienia na podstawie art. 48 ust. 2 pkt 3 lit. a UPoś, z którego treści i uzasadnienia wynika, że wojewoda (dyrektor urzędu

morskiego) stwierdził istnienie negatywnego oddziaływania na obszary Natura 2000.

- Dla projektów z grupy II:
 - decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach, z której treści i uzasadnienia wynika, że organ, który ją wydał stwierdził istnienie negatywnego oddziaływania na obszar Natura 2000 (i w związku z tym wskazał w niej występowanie przesłanek, o których mowa w art. 6 ust. 4 Dyrektywy Siedliskowej i art. 34 UoP, pozwalających na realizację projektu mimo występowania znaczącego oddziaływania na obszary Natura 2000, a także określił środki kompensacyjne itp.),
 - dodatkowo - poprzedzające tę decyzję uzgodnienie wojewody (dyrektora urzędu morskiego), wydawane w formie postanowienia na podstawie art. 48 ust. 2 pkt 3 lit. a UPOś, z którego treści i uzasadnienia wynika, że wojewoda (dyrektor urzędu morskiego) stwierdził istnienie negatywnego oddziaływania na obszar Natura 2000,
 - dodatkowo i pomocniczo - postanowienie organu wydającego decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach, dotyczące potrzeby sporządzenia i ewentualnego zakresu raportu OOŚ (wydane na podstawie art. 51 ust. 2 UPOś), które nakłada obowiązek sporządzenia raportu OOŚ, wskazując na potrzebę specjalnego ujęcia czy wyodrębnienia w nim kwestii oddziaływania na obszary Natura 2000,
 - dodatkowo i pomocniczo - wydana w formie postanowienia, na podstawie art. 51 ust. 3 pkt 3 i 4 UPOś opinia wojewody (dyrektora urzędu morskiego) stwierdzająca, iż w danym przypadku może występować oddziaływanie na obszary Natura 2000 i w związku z tym zalecająca sporządzenie raportu OOŚ i uwzględnienie w nim kwestii oddziaływania na obszary Natura 2000.

21. W przypadku zaznaczenia kwadratu „**Tak**” należy dołączyć:

- wyniki (streszczenie lub fragment) raportu OOŚ dla danego projektu, opisującego oddziaływanie tego projektu na obszar Natura 2000 (stwierdzający istnienie negatywnego wpływu na obszary Natura 2000). Dodatkowo, wyniki raportu OOŚ należy krótko streścić w polu tekstowym umieszczonym w formularzu. W polu tym należy też opisać procedurę uzgodnienia z wojewodą (wskazać, że uzgodnienie takie było przeprowadzone, że wojewoda wydał odpowiednie postanowienie oraz jaka była treść tego postanowienia),
- wymienione wyżej (pkt 20 Instrukcji) dokumenty wskazujące beneficjentowi, że należy zaznaczyć kwadrat „**Tak**”, a więc:
 - uzgodnienie wojewody (dyrektora urzędu morskiego) wymagane przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (art. 48 ust. 2 pkt 3 lit. b UPOś), w którym organ ten odnosi się do oddziaływania projektu na obszar Natura 2000. Wojewoda (dyrektor urzędu morskiego) może przy tym wskazać, że:
 - √ dla uniknięcia negatywnego oddziaływania konieczne jest zastosowanie określonych rozwiązań (i że ich zastosowanie sprawi, że oddziaływanie nie wystąpi - przy czym takie znaczenie tych rozwiązań powinno wynikać także z raportu OOŚ), albo że
 - √ negatywnego oddziaływania nie da się uniknąć, a można je tylko minimalizować i dla tej minimalizacji konieczne jest zastosowanie określonych środków (ponieważ generalną zasadą jest, że projektów mających negatywne oddziaływanie na obszar Natura 2000 nie można realizować, a realizacja taka dopuszczalna jest tylko w szczególnych przypadkach, gdy wypełnione są przesłanki z art. 6 ust. 4 Dyrektywy Siedliskowej i odpowiadającego mu art. 34 UoP, to w takim wypadku postanowienie wojewody powinno stwierdzać także istnienie takich przesłanek),
 - decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach, która:
 - √ w uzasadnieniu wskazuje na występowanie przesłanek zezwalających na realizację projektu mimo istnienia negatywnego oddziaływania na obszar

Natura 2000 (przesłanki te wymienione są w art. 6 ust. 4 Dyrektywy Siedliskowej i odpowiadającym mu art. 34 UoP),

- √ określa konieczne do zastosowania środki kompensujące.
- wypełniony formularz „Informacje na temat projektów, które mogą wywierać istotne negatywne oddziaływanie na obszary Natura 2000, zgłoszone Komisji (DG ds. Środowiska) na mocy dyrektywy 92/43/EWG³⁰”.

22. **Uwaga:** środków nazwanych kompensującymi nie należy określać w decyzji w przypadku, gdy stwierdza się, że projekt nie będzie miał negatywnego oddziaływania na obszary Natura 2000. Z konstrukcji przepisów wynika bowiem, że kompensacja jest wymagana wtedy, gdy takie oddziaływanie istnieje, a więc jej określenie oznacza automatyczne przyznanie występowania wpływu. W przypadku wykazania braku negatywnego oddziaływania na obszar Natura 2000 stosowane środki (jeśli takie są określone) zaleca się nazwać mitygującymi czy minimalizującymi.

Punkt A.5.

23. W warunkach polskich przepisów środkiem, o którym mowa w tym punkcie jest przede wszystkim analiza porealizacyjna, o której mowa w art. 56 ust. 4 pkt 2 i ust. 5 UPOś.

W przypadku nałożenia obowiązku sporządzenia analizy porealizacyjnej, w polu tekstowym umieszczonym w formularzu należy opisać dotyczące jej szczegóły (jej zakres i termin przedstawienia) oraz wskazać, że obowiązek przeprowadzenia analizy nałożono w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Decyzja ta powinna bowiem zawierać w takim wypadku stosowne rozstrzygnięcia, a więc właśnie zakres i termin przedstawienia analizy oraz podane w uzasadnieniu informacje dotyczące potrzeby wykonania takiej analizy.

Załącznik Ib - zaświadczenie organu odpowiedzialnego za monitorowanie obszarów Natura 2000

24. Zgodnie z art. 32 ust. 3 UoP organem właściwym do wypełnienia Zaświadczenia jest wojewoda, wykonujący w tym wypadku swoje zadania przy pomocy wojewódzkiego konserwatora przyrody.

Wypełniając pole tekstowe umieszczone w Zaświadczeniu organ powinien wskazać, że dany projekt nie będzie miał negatywnego oddziaływania na obszary Natura 2000 ze względu na:

- jego rodzaj i charakterystykę,
- usytuowanie, w tym odległość od obszarów Natura 2000 - zarówno już oficjalnie wyznaczonych czy przekazanych do Komisji Europejskiej przez rząd polski, jak i tych znajdujących się na nieoficjalnej liście przygotowanej przez organizacje ekologiczne (tzw. shadow list), znajdująca się na stronie internetowej Ministerstwa Środowiska, obecnie pod linkiem:
http://natura2000.mos.gov.pl/natura2000/pl/dokumenty/Shadow_List_PL_3.12.pdf
- rodzaj i skalę możliwego oddziaływania projektu w kontekście celów, dla których zostały (lub mają zostać) utworzone obszary Natura 2000 (należy pamiętać, że oceny oddziaływania na dany obszar Natura 2000 dokonuje się w kontekście celów ochronnych, jakim ma służyć ten obszar).

30 Dokument 99/7 rev.2 przyjęty przez Komitet ds. siedlisk naturalnych (w którego skład wchodzi przedstawiciele państw członkowskich i ustanowiony na mocy dyrektywy 92/43/EWG) na posiedzeniu w dniu 4.10.99 r.

Załącznik III - lista sprawdzająca poprawność wypełnienia formularza do wniosku o dofinansowanie w zakresie OOS

		TAK/ Nie	<u>UWAGI</u>
Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach lub równoważna			
1.1	Czy zaznaczono jeden z kwadratów w pkt 1 Załącznika Ia (patrz pkt 1 Instrukcji)?		
1.2	Jeżeli zaznaczono „TAK” - czy podano datę kiedy decyzja została wydana?		
1.3	Jeżeli zaznaczono „NIE” – czy podano	datę złożenia wniosku o wydanie decyzji?	
		datę, kiedy decyzja zostanie wydana?	
1.4	Czy wskazano organ właściwy, który wydał lub wyda decyzję (patrz pkt 27 Wytucznych)?		
2. Zastosowanie Dyrektywy OOS			
2.1	Wskazano, że przedsięwzięcie zalicza się do kategorii określonej w:	Aneksie I Dyrektywy	
		Aneksie II Dyrektywy	
		Nie wchodzi w zakres Dyrektywy	
2.2	Prawidłowo dokonano klasyfikacji projektu ³¹		
3. Ocena wpływu na obszary sieci Natura 2000			
3.1	Czy zaznaczono jeden z kwadratów w pkt 4.1 formularza (patrz pkt 13, 14, 19 Instrukcji)?		

³¹ Wg wymogów Dyrektywy OOS

Przedsięwzięcia z Grupy I – lista sprawdzająca do dokumentacji dot. oceny oddziaływania na środowisko dołączonej do wniosku o dofinansowanie

		TAK/ Nie/Nie dotyczy	UWAGI
1.	Jeżeli w pkt 1 Załącznika Ia zaznaczono „TAK”, czy załączono aktualną decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach wydaną przez właściwy organ ³²		
2.	Czy załączono streszczenie raportu OOS w języku nietechnicznym ³³ (patrz pkt 61 ppkt 1 Wytucznych)		
3.	Czy załączono postanowienia dotyczące uzgodnienia decyzji (pkt 29 ppkt 1 i 3 Wytucznych)		
	państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego		
	ministra środowiska ³⁴		
	wojewody ³⁵		
4.	Czy załączono wyniki konsultacji społecznych i uzgodnień z właściwymi		
	Czy została przedstawiona w uzasadnieniu do decyzji data podania informacji o złożeniu wniosku o wydanie decyzji i raportu OOS (wraz ze streszczeniem) do publicznej wiadomości		
	Czy zostały przedstawione w uzasadnieniu do decyzji informacje odnośnie uwag i wniosków złożonych w związku z udziałem społeczeństwa		

³² Decyzja powinna być podpisana przez osobę pełniącą funkcję organu (np. wójta) lub przez inną osobę działającą z upoważnienia organu (np. „z up. wójta”).

³³ Należy sprawdzić czy z dostarczonej dokumentacji wynika, że załączone streszczenie podlegało konsultacjom społecznym

³⁴ Dotyczy tylko przedsięwzięć drogowych i kolejowych z grupy I

³⁵ Dotyczy wszystkich przedsięwzięć z grupy I poza drogowymi i kolejowymi.

³⁶ Właściwe informacje powinny być zawarte w uzasadnieniu decyzji środowiskowej (zaświadczenie jest dokumentem dodatkowym).

	organami ³⁶ (pkt 4 lit. c Instrukcji)	Czy został wskazany (w uzasadnieniu do decyzji) sposób rozpatrzenia uwag i wniosków społeczeństwa oraz opinie właściwych organów (z pkt 3 powyżej)			
5.	Czy zostało załączone zaświadczenie odnośnie daty (chodzi o datę ukazania się informacji w publicznie dostępnym wykazie danych) podania do publicznej wiadomości informacji o podjętej decyzji? ³⁷				
6.	Czy Beneficjent występował z zapytaniem o zakres raportu OOS (patrz pkt 28 ppkt 2 Wytucznych)?				
	Jeżeli tak , czy załączono:	postanowienie ustalające zakres raportu OOS?			
		opinie właściwych organów co do ustalenia zakresu raportu OOS	państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego?		
			ministra środowiska ³⁸ ?		
			wojewody ³⁹ ?		
7.	Czy projekt może mieć znaczące oddziaływanie transgraniczne (pkt 44 i 45 Wytucznych)?				
	Jeżeli tak :	Czy załączono postanowienie właściwego organu o przeprowadzeniu postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko (pkt 44 Wytucznych)?			
		Czy w uzasadnieniu decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zostały zawarte informacje o uwagach i wnioskach złożonych przez drugie państwo ⁴⁰ biorące udział w postępowaniu (pkt 45 Wytucznych)?			

³⁷ Poprzez umieszczenie w publicznie dostępnym wykazie danych oraz na stronie internetowej organu jeżeli ją posiada.

³⁸ Dotyczy przedsięwzięć drogowych i kolejowych z grupy I.

³⁹ Dotyczy wszystkich przedsięwzięć grupy I za wyjątkiem drogowych i kolejowych.

⁴⁰ Zasady prowadzenia postępowań w sprawie oceny oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym obowiązują państwa, które podpisały i ratyfikowały Konwencję z Espoo z dnia 25.02.1991 o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym (Dz. U. z 1999 r., nr 96, poz. 1110).

		Czy załączono dokument potwierdzający, że decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach została przekazana do wiadomości Państwa Członkowskiego biorącego udział w postępowaniu?				
8.	Ocena wpływu przedsięwzięcia na obszary Natura 2000					
8.1	Jeżeli w pkt. 4.1. Załącznika Ia zaznaczono, że nie :	Czy załączono wypełniony załącznik Ib?				
		Czy załączono mapę lokalizacji projektu na tle obszarów chronionych, w tym sieci Natura 2000 w skali 1:100 000 (pkt 59 Wytucznych)?				
		Czy zaznaczono właściwy kwadrat w załączniku Ib?	pierwszy kwadrat			
			drugi kwadrat			
Jeżeli zaznaczono pierwszy kwadrat załącznika Ib, to czy podano wyczerpujące uzasadnienie, że projekt nie ma istotnego negatywnego oddziaływania na obszary sieci Natura 2000?						

8.2	Jeżeli w pkt 4.1 Załącznika Ia zaznaczono, że tak :	Czy w uzasadnieniu decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zostało wskazane, że zostały spełnione <u>łącznie</u> ⁴¹ następujące przesłanki: 1. dla projektu nie ma rozwiązań alternatywnych oraz 2. za realizacją projektu przemawiają konieczne wymogi nadrzędnego interesu publicznego, w tym wymogi o charakterze społecznym lub gospodarczym oraz 3. dla projektu wskazano działania łagodzące skutki negatywnego wpływu projektu na obszar sieci Natura 2000 oraz czy przewidziano kompensację przyrodniczą (pkt 54 Wytycznych)?		
8.3		Jeżeli z załączonej dokumentacji wynika, że na obszarze sieci Natura 2000 występuje siedlisko przyrodnicze i/lub gatunek o znaczeniu priorytetowym ⁴² , czy w uzasadnieniu decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach jest wskazane, że zostały spełnione wszystkie przesłanki wskazane w pkt 8.2 powyżej oraz że projekt jest realizowany w jednym z celów dotyczących: 1. ochrony zdrowia lub życia ludzi, 2. zapewnienia bezpieczeństwa publicznego, 3. uzyskania korzystnych następstw o pierwszorzędym znaczeniu dla środowiska przyrodniczego 4. wynikającym z koniecznych wymogów nadrzędnego interesu publicznego (wówczas, czy załączono opinię Komisji Europejskiej?) (pkt 55 Wytycznych)		

⁴¹ Jeżeli brak jest odniesienia do jednej z przesłanek należy zaznaczyć „NIE”

⁴² Siedliska przyrodnicze oraz gatunki o priorytetowym znaczeniu występujące na terenie Polski są określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 16 maja 2005 r. w sprawie typów siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, wymagających ochrony w formie wyznaczenia obszarów Natura 2000 (Dz. U. nr 94, poz. 795).

Przedsięwzięcia z Grupy II – lista sprawdzająca do dokumentacji dot. oceny oddziaływania na środowisko dołączonej do wniosku o dofinansowanie

Pytanie		TAK/ Nie/Nie dotyczy	UWAGI
1.	Jeżeli w pkt. 1 Załącznika Ia zaznaczono „TAK”, czy załączono aktualną decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach wydaną przez właściwy organ lub decyzję równoważną ⁴³ ?		
2.	Czy załączono postanowienie (pkt 28 ppkt 3 Wytucznych)		
	nakładające obowiązek sporządzenia raportu OOŚ i określające jego zakres albo stwierdzające brak obowiązku sporządzenia raportu OOŚ		
3.	W przypadku gdy właściwy organ postanowił o konieczności sporządzenia raportu OOŚ, czy załączono streszczenie raportu OOŚ w języku niespecjalistycznym ⁴⁴ (pkt 61 ppkt 1 Wytucznych)		
4.	W przypadku gdy właściwy organ postanowił o konieczności sporządzenia raportu OOŚ, czy organ zasięgnął opinii (informacja o zasięgnięciu opinii powinna być zawarta w uzasadnieniu do postanowienia):	państwowego powiatowego inspektora sanitarnego	
		starosty lub wojewody, kiedy przedsięwzięcie może znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000	
5.	Czy załączono postanowienia dot. uzgodnienia decyzji (pkt 29 ppkt 2 Wytucznych)	państwowego powiatowego inspektora sanitarnego	
		starosty ⁴⁵ lub wojewody, w przypadku kiedy przedsięwzięcie może znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000	

⁴³ Decyzja powinna być podpisana przez osobę pełniącą funkcję organu (np. wójta) lub przez inną osobę działającą z upoważnienia organu (np. „z up. wójta”).

⁴⁴ Należy sprawdzić czy z dostarczonej dokumentacji wynika, że załączone streszczenie podlegało konsultacjom społecznym

⁴⁵ Nie dotyczy miast na prawach powiatu gdzie organem właściwym do wydania decyzji jest prezydent miasta.

6.	Wyniki konsultacji społecznych i uzgodnień z właściwymi organami ⁴⁶ (pkt 4 lit. c Instrukcji)	data podania wniosku o wydanie decyzji i raportu (wraz ze streszczeniem) do publicznej wiadomości		
		informacje odnośnie uwag i wniosków złożonych w związku z udziałem społeczeństwa		
		wskazanie w jaki sposób uwagi i wnioski społeczeństwa oraz opinie właściwych organów zostały wykorzystane		
7.	Czy zostało załączone zaświadczenie odnośnie daty podania do publicznej wiadomości informacji o zamieszczeniu w publicznie dostępnym wykazie danych o decyzji wymagającej udziału społeczeństwa. ⁴⁷			
8.	Czy projekt może mieć znaczące oddziaływanie transgraniczne (pkt 44 i 45 Wytycznych)?			
	Jeżeli tak:	Czy załączono postanowienie właściwego organu o przeprowadzeniu postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko (pkt 44 Wytycznych)?		
		Czy w uzasadnieniu decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zostały zawarte informacje o uwagach i wnioskach złożonych przez drugie państwo ⁴⁸ biorące udział w postępowaniu (pkt 45 Wytycznych)?		
	Czy załączono dokument potwierdzający, że decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach została przekazana do wiadomości państwa biorącego udział w postępowaniu?			
9.	Ocena wpływu przedsięwzięcia na obszary Natura 2000			
9.1	Jeżeli w pkt. 4.1 Załącznika	Czy załączono wypełniony załącznik Ib podpisany przez właściwy organ?		

⁴⁶ Właściwe informacje muszą być zawarte w uzasadnieniu decyzji środowiskowej (zaświadczenie jest dokumentem dodatkowym).

⁴⁷ Poprzez umieszczenie w publicznie dostępnym wykazie danych oraz na stronie internetowej organu jeżeli ją posiada.

⁴⁸ Zasady prowadzenia postępowań w sprawie oceny oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym obowiązują państwa, które podpisały i ratyfikowały Konwencję z Espoo z dnia 25.02.1991 o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym (Dz. U. z 1999 r., nr 96, poz. 1110),

	Ia zaznaczono, że nie :	Czy załączono mapę lokalizacji przedsięwzięcia na tle obszarów chronionych, w tym sieci Natura 2000 w skali 1:100 000 (pkt 59 Wytycznych)?				
		Czy zaznaczono właściwy kwadrat w załączniku Ib? ⁴⁹	pierwszy kwadrat			
			drugi kwadrat			
		Jeżeli zaznaczono pierwszy kwadrat załącznika Ib, to czy zostało przedstawione wyczerpujące uzasadnienie, że projekt nie ma negatywnego oddziaływania na obszary sieci Natura 2000?				
9.2	Jeżeli w pkt 4.1 Załącznika Ia zaznaczono, że tak :	Czy w uzasadnieniu decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach jest wskazane, że zostały spełnione <u>łącznie</u> ⁵⁰ następujące przesłanki: 1. dla projektu nie ma rozwiązań alternatywnych oraz 2. za jego realizacją przemawiają wymogi nadrzędnego interesu publicznego, w tym wymogi o charakterze społecznym lub gospodarczym oraz 3. dla projektu wskazano działania łagodzące skutki negatywnego wpływu projektu na obszar(y) sieci Natura 2000 oraz czy przewidziano kompensację przyrodniczą (pkt 54 Wytycznych)?				

⁴⁹ W przypadku przedsięwzięć z grupy I zawsze należy zaznaczyć drugi kwadrat.

⁵⁰ Jeżeli brak jest odniesienia do jednej z przesłanek należy zaznaczyć „NIE”

	<p>Jeżeli z załączonej dokumentacji wynika, że na obszarze sieci Natura 2000 występuje siedlisko przyrodnicze i/lub gatunek o znaczeniu priorytetowym⁵¹, czy w uzasadnieniu decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach jest wskazane, że zostały spełnione wszystkie przesłanki wskazane w pkt 9.2 powyżej oraz że projekt jest realizowane w jednym z celów dotyczących:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ochrony zdrowia lub życia ludzi, 2. zapewnienia bezpieczeństwa publicznego, 3. uzyskania korzystnych następstw o pierwszorzędym znaczeniu dla środowiska przyrodniczego 4. wynikającym z koniecznych wymogów nadrzędnego interesu publicznego (wówczas, czy załączono opinię Komisji Europejskiej?) <p>(pkt 55 Wytocznych)</p>		
--	--	--	--

⁵¹ Siedliska przyrodnicze oraz gatunki o priorytetowym znaczeniu występujące na terenie Polski są określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 16 maja 2005 r. w sprawie typów siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, wymagających ochrony w formie wyznaczenia obszarów Natura 2000 (Dz. U. nr 94, poz. 795).